ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 92 (8.676) ◆ 1995 йил 9 август, чоршанба Сотувда эркин нархда

Мустақиллик кунининг тўрт йиллиги олдидан

БЎРЖАР КЎПРИГИ ТАЙЁР!

(Суратли лавҳа)

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни арафасида пойтахт аҳли бунёдкорлардан муносиб туҳфа қабул қилиб олди. Гап шундаки, Бўржар канали устида қурилаётган икки томонлама кўприк қурилиши ниҳоясига етди. Ушбу ноёб иншоотнинг тезкорлик билан бунёд этилишида «Ўзбектранспорт» уюшмасига қарашли 17-кўприк қурилиши трестининг 13-кўприк қурилиши отряди, 85-қурилиш бошқармаси, шаҳар йўлсозлик қурилиши бригадалари ва бошқа бунёдкорлар муносиб улуш қўшдилар.

— Мазкур қурилишнинг муддатидан илгари ва сифатли адо этилишининг боиси бунда тажрибали мутахассисларнинг қатнашганлигидадир, — дейди 13-кўприк қурилиши отряди бригадири З. Темурхўжаев. — Қурилишни уч сменада олиб бордик. Бунёдкорларимиз кеча-кундуз тиним билишмади. Чунки бу Бешёғоч йўли пойтахтимизнинг энг марказий кўчаларидан ҳисобланади. Бу ердан бир кунда юзлаб жамоат транспортлари ва минг-минглаб енгил автомашиналар ўтиб туради. Шундай экан бу йўл узоқ муддат қатновсиз қолдирилиши мумкин эмас. Буни яхши тушунган қурувчиларимиз ўз зиммаларига юклатилган вазифани сидқидилдан бажаришди.

Бугунги кунда қурилишда фаол иштирок этган пайвандчи В. Горенов, бульдозерчи В. Фролов, машинист М. Толбинлар номларини ҳурмат билан тилга оламиз. Шу каби захматкашларнинг кучи билан узунлиги 90 метр, кенглиги 30 метр — пиёдалар йўлларини қўшиб ҳисоблаганда эса 40 метр келадиган иншоот қўлдан чиқарилди. Эндиликда ушбу кўприкдан хоҳ транспортда, хоҳ пиёда ўтиб бораётган ҳар бир киши улкан иншоотда иштирок этган бунёдкорларимиз ҳимматига раҳмат айтишмоқда. Чиндан ҳам ушбу кўприк қурувчиларимизнинг Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кунининг тўрт йиллигига муносиб совғасидир.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: қурилишдан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Тошкентликлар, сизлар учун!

ДАСТУРХОНГА — ИССИҚ НОН

Кеча Мирзо Улуғбек туманида навбатдаги «Иссиқ нон» мажмуаси ишга тушди. У сўнгги пайтда Тошкент шаҳрида бунёд этилаётган ана шундай кичик нон корхонаси ва дўкони бўлган йигирма биринчи мажмуадир.

Германиянинг «Винклер» фирмасининг замонавий машина-ускуналари ўрнатилган бу кичик нон корхонаси бир кеча-кундузда 12 тонна жуда сифатли нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш қувватига эга.

Шуниси диққатга сазоворки, бу ерда нон маҳсулотлари Ўзбекистонда етиштирилаётган буғдой унидан тайёрланади. «Иссиқ нон»да ишлаб чиқарилган нон маҳсулотлари шу ердаги фирма дўконида сотилиши билан бир қаторда яқин атрофдаги яна саккизта савдо шоҳобчасига етказиб берилади.

«Иссиқ нон» мажмуасининг тантанали очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Бош вазир ўринбосарлари Юрий Пайгин, Мираброр Усмонов, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов иштирок этдилар.

Ўз мухбиримиз.

Тараққиётнинг олдинги марраларида

XXI АСР САМОЛЁТИ ЯРАТИЛДИ

Илгари хабар берганимиздек, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳаётида катта воқеа юз берди. Корхона ишчи ва хизматчилари ва Москвадаги Ильюшин номли конструкторлик бюроси муҳандисларининг кўп йиллик тер тўкишларидан сўнг завод синов учиш майдончасидан янги маркадаги самолёт ҳавога кўтарилди.

Нафақат Ўзбекистонда, балки бутун Осиё қитъасида ягона бўлган Тошкент авиация корхонаси ўзининг юк ташувчи ҳаво кемалари билан дунёга машҳур. Мана шундай замонавий самолётлардан бири янги «Ил-76» эса 1 август куни ҳавони гулдиратди.

Хўш, самолёт ўзининг қандай хусусиятлари билан замонавий деб атала олади? Юк ташувчи тоифасига кирувчи бу самолёт, аввалambор, кам ёқилғи сарф қиладиган, шовқинсиз қўзғатгичларига эга. Ҳаво кемасининг узунлиги эса илгариги «Ил-76» дан олти ярим метр узун бўлиб, ичига тўртта «ДЭУ» автобуси ёки тўртта денгиз контейнерлари сиғиши мумкин. Унинг учиш ва қўниш хусусиятлари, бунинг учун майдон танламаслиги эса самолётдан фойдаланмоқчи бўладиганларга айни муддаодир.

Яратилишининг биринчи куниданоқ кўплаб авиакомпаниялар, тадбиркорлар, самолётсозлик соҳасидаги концернлар эътиборини ўзига жалб қилган янги ҳаво кемаси Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг моддий воситалари билан яратилди. Бу эса бирлашма учун осон кечмади, албатта. Охирги беш йил мобайнидаги ўзгаришлар натижасида бутун Ҳамдўстлик Мамлакатларида юзага келган иқтисодий қийинчиликлар эса замонавий техника яратиш устида бош қотираётган муассасалар олдига кўплаб муаммолар қўйди. «Ил-76» дек мураккаб ва шу билан бирга қўлланишда жуда қулай самолётни яратган бирлашма фаолиятидан мисол олайлик. Ҳаво кемаси учун кўплаб хом ашёлар, учиш жиҳозлари, қўзғатгичлар бошқа давлатлардан келтириларди. Шунинг учун яқинда Ўзбекистон - Россия давлатлари ўртасидаги Ильюшин номли молиявий саноат гуруҳи ташкил қилиш ҳақидаги битим имзоланди. Бу эса албатта корхона олдида турган муаммолар ечимини топишда катта ёрдам беради.

Муваффақиятли равишда синовдан ўтган самолёт эса энди Москвага йўл олади ва 22 августда очиладиган «Аэрошоу-95да» қатнашади.

Ҳа, Тошкент авиация корхонасида жаҳон талабларига жавоб бера оладиган XXI аср самолёти яратилди.

Корхона меҳнат аҳли учун энг катта ютуқ шуки, самолётнинг ишлаб чиқарила бошланиши билан у ерда қўшимча ишчи жойлар юзага келади. Демак, меҳнаткашларнинг моддий таъминланиши юқори даражаларга кўтарилади.

Илҳом ЭШМАТОВ.

Бугунги кун нафаси

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Вазирлар Маҳкамаси қарори асосида Ўзбекистон деҳқончилик-саноат банки негизида ташкил этилган ихтисослаштирилган акционерлик-тижорат «Пахтабанк»нинг таъсис мажлиси бўлиб ўтди. Унда банкнинг низоми қабул қилинди, банк кенгаши ва тафтиш комиссияси аъзолари сайланди.

❑ Кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасида Ўзбекистонда инсоннинг ижтимоий тараққиётига бағишланган миллий маъруза тақдимот маросими бўлиб ўтди.

❑ Андижон вилоятида Мустақиллик кунининг тўрт йиллигига бағишланган шанбаликда 480 мингдан ортиқ киши иштирок этиб, улар 3 миллион сўмдан кўпроқ пул ишлаб топдилар. Бу маблағ асосан ижтимоий мақсадларга сарфланади.

❑ Тошкентда Орол денгизи минтақаси аҳолисига ёрдам бериш бўйича янги халқаро «Аспера» лойиҳасини таништириш маросими бўлиб ўтди.

❑ «Ўзбексавдо» ва «Ўзбекбирлашув» 10 августдан 10 сентябргача республика шаҳар ва қишлоқларида 710 тага яқин мактаб бозорлари очишни мўлжаллаяпти.

❑ Нукусда Оролбўйи минтақаси аҳолисига тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш масалаларига бағишлаб Қорақалпоғистон Республикаси тиббиёт ходимлари фаолларининг йиғилиши ўтказилди.

❑ Бугундан 1 АҚШ долларининг сотиб олиш ва сотиш тижорат қиймати 31 сўм 30 тийин бўлди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Бугун Гомель шаҳрида Беларусь ва Украина ҳукумат делегациялари ўзаро давлат чегарасига аниқлик киритиш юзасидан музокараларни бошлайдилар.

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти махсус вакили тожик муҳолифатчилари билан Афғонистонда тўрт кун давомида муваффақиятсиз музокаралар ўтказганидан сўнг яна Душанбега қайтиб келди. Тожикистон маъмурлари ва мухолифатчилар ўртасидаги музокараларнинг бешинчи босқичини бошлашга унинг қаерда ўтказилиши муаммоси тўсқинлик қилмоқда. Тожикистон маъмурлари музокараларни Туркманистон пойтахти Ашхободда, мухолифатчилар эса Эрон пойтахти Теҳронда ўтказишни таклиф этмоқдалар.

❑ Россия иш билан бандлик федерал хизмати расмий маълумотларига кўра бугунги кунда мамлакатда 9,6 миллион киши, иқтисодий фаол аҳолининг 13 фоизи ишсиздир. Улардан 2 миллион нафари расмий равишда ишсиз сифатида рўйхатга олинган. Йил бошидан буён Россияда расмий ишсизлар сони 20 фоизга ортди.

❑ Грузияда сентябрь ойида миллий валюта — ларини муомалага киритиш мўлжалланяпти.

ХОРИЖДА

❑ Хорватия қуролли кучларининг қўмондони Серб Краинасида жанговар ҳаракатлар тўхтатилганлигини маълум қилди. Хорватия қўшинлари ҳужумидан сўнг бу ҳудудни 150-200 минг нафар атрофида серблар тарк этишга мажбур бўдилар.

❑ Хорватия Президенти Франьо Тужман Босния-Герцеговина ҳудудини серблар ва хорватлар ўртасида бўлиб олишни таклиф этди.

❑ АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг фикрига кўра, хорватлар Серб Краинасини босиб олганларидан сўнг собиқ Югославиянинг бу минтақасида ниҳоят тинчлик ўрнатиш учун шарт-шароитлар туғилди. Билл Клинтон бу ердаги вазиятни Россия, Франция, Буюк Британия ва Германия раҳбарлари билан телефон орқали муҳокама этди.

❑ Хорватия ва Сербия президентлари Франьо Тужман ҳамда Слободан Мелашевич Борис Ельциннинг таклифини қабул қилиб ўзаро музокаралар ўтказиш учун эртага Москвага келишга розилик бердилар.

❑ Афғонистон расмий равишда «Толибон» толиб ёшлар ҳаракати томонидан Қандаҳор шаҳрида Россиянинг «Ил-76» транспорт самолёти қўлга олинганлигини маълум қилди. Самолётнинг 7 нафар экипаж аъзоси ҳозирча соғ-саломат.

❑ Туркия қрим татарларига Қрим ярим оролида 1 мингта уй қуриб бериш учун 60 миллион доллар маблағ ажратилганлигини маълум қилди. Уй-жойлар қурилишига шу йилнинг кузидаёқ киришилади.

❑ Янги Зеландия Франциянинг шу йил сентябрь ойида Тинч океанида ядро синови ўтказиш тўғрисидаги қарорини қоралаб, бу мамлакатни Гаагадаги халқаро судга беришга қарор қилди.

❑ АҚШнинг Нью-Жерси штатида 25 кишидан иборат уюшган жиноятчилар гуруҳи қўлга олинди. Уларнинг 15 нафари Россия ва собиқ Совет Иттифоқи республикаларидан бу ерга кўчиб келган муҳожирлардир. Уюшган жиноятчилар сохта 28 та компания орқали 140 миллион долларни ўзлаштиришда айбланмоқдалар.

ИХЧАМ ВА УНУМЛИ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Электроника институти мутахассислари физика-математика фанлари номзоди, техника электроникаси гуруҳининг бошлиғи Султон Азизов бошчилигида «УТК-3А» янги кичик тегирмон лойиҳасини ишлаб чиқишди. Бу институт мутахассисларининг Мустақилликнинг 4 йиллиги арафасида халқимизга муносиб совғаси бўлди. Зеро, дон маҳсулотларини ушбу кичик тегирмон орқали унга айлантириш жойлардаги хўжаликларда жуда асқотиши табиийдир. Электроника институтининг замонавий асбоб-анжомлар билан жиҳозланган цехида ишлаб чиқарилаётган «УТК-3А» кичик тегирмони бир соатда 150 килограмм донни янчиб аъло сифатли унга айлантириши мумкин. Тегирмон буғдой, арпа, жўхори, шоли донларини янчишга мўлжалланган. Муҳими, тегирмон жамоа ва фермер хўжаликлари, шахсий томорқа хўжалиги ва кичик корхоналар учун энг зарур ва қулай анжомдир. Чунки янги тегирмон атиги 5 квадрат метр майдонни эгаллайди ҳамда бошқа кичик тегирмонларга қараганда нархи арзон, конструкцияси содда, мустаҳкам ва ишлатилиши осондир.

Ҳозир тегирмоннинг дастлабки туркуми чиқарилиб республикамизнинг бир нечта вилоятларига жўнатилди. Буюртмачиларнинг таклиф-истакларига кўра институт мутахассислари шу кунларда янада каттароқ қувватга эга, яъни соатига 250 килограмм сифатли ун чиқарадиган кичик тегирмон лойиҳаси устида иш олиб бормоқдалар.

Илҳом ШЕРМУҲАМЕДОВ.

«САДАФ»НИНГ ЯНГИ ЖИЛОЛАРИ

Яккасарой туманидаги «Садаф» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарув шакли ўзгартирилиб, ҳиссадорлик жамиятига айлантирилгач, корхонадаги меҳнат интизоми, ишлаб чиқариш суръати ва сифати сезиларли даражада яхшиланмоқда. Корхонада асосан республикамизнинг тикувчилик, пойабзал, атторлик буюмлари чиқарадиган фабрикалари учун турли-туман дастгоҳлар, маҳсулотларнинг айрим қисмлари ишлаб чиқарилади. Бозор иқтисодиётининг талабларига кўра доимо бир хил маҳсулот чиқараверишб, кўпроқ миқдорга эътибор бериш мумкин эмас. Тобора янги-янги, харидоргир, сифатли буюмлар чиқаришни йўлга қўйиш — корхона равнақининг гаровидир.

Шуни ҳисобга олиб, «Садаф»да тайёрланадиган маҳсулотлар хили кўпайтирилмоқда. Мана дастлабки ижобий натижалар. Ўтган ойда ишлаб чиқариш йўлга қўйилган 2 хил янги маҳсулот 200.000 сўм соф фойда келтирган бўлса, бу ойда яна 4 хилдаги янгиликдан 300.000 сўмдан зиёдроқ фойда олиниши аниқ бўлиб турибди. Йил охирида эса, ҳар ойдаги соф даромад миқдори 1 миллион сўмга етиши кутилмоқда. Чиқарилаётган янги маҳсулотлар эвазига асосан четдан ташиб келтириладиган техник жиҳозлар сотиб олишга сира ҳожат қолмайди.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Ободонлаштириш ойлиги ўтмоқда

МАҲАЛЛАДА ҲАШАР

Кейинги вақтларда шаҳримиздаги Ҳамза туманида ҳашар йўли билан кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Шулардан энг асосий юмушлар ҳашар йўли билан бажарилмоқда.

Мирзо Иброҳим маҳалласи қадимий маҳаллалардан бири. Маҳалла оқсоқоли ва фаоллари гапни бир жойга қўйишиб, бўш ётган ерда 10 минг аҳолига хизмат қилувчи гузар қурилишини бошлаб юборди. Туман ҳокимлиги қурилишга бир миллион икки юз минг сўм ажратди. Маҳалладошлардан ҳам имкон қадар йиғилди. Қурилиш ишларини «Прогресс» кичик корхонаси бажармоқда. Шанба ва якшанба кунлари маҳалла аҳолиси ҳам имкони қадар ҳашарга чиқмоқдалар. Гузарни Мустақиллик кунига қуриб битказиш мўлжалланган.

Бинода тўй ва турли маросимлар ўтказиш учун катта хоналар, чойхона, маҳалла қўмитаси хонаси, тикиш-бичиш, тўқиш, шахмат-шашка машғулоти ўтказишга мўлжалланган хоналар ҳамда маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларини жойлаштириш мўлжалланган.

Оқила РАИМОВА.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЯРМАРКАСИ

Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов Тошкент шаҳрида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ярмаркасини ўтказиш ҳақидаги фармойишни имзолади. Унда Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг тўрт йиллиги муносабати билан ва шаҳар аҳолисини картошка, мева-сабзавот, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 1 августдаги фармойиши бажарилишини таъминлаш мақсадида 1995 йилнинг 15 августидан 30 сентябригача Тошкент шаҳрида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ярмаркаси ўтказилиши қайд этилган.

Туман ҳокимликлари, шаҳар хизматлари раҳбарларига ярмарка ўтказиладиган жойларни белгилаш, вилоятлардан келган ярмарка қатнашчиларини ҳамма зарур нарсалар билан тўла-тўкис таъминлаш вазифаси юклатилди.

Тошкент шаҳрида 1995 йил 15 августдан 30 сентябргача ўтказиладиган ярмаркага Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардан жами 30960 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шу жумладан 4500 тонна картошка, 18000 тонна сабзавот, 3150 тонна мева, 3600 тонна полиз маҳсулотлари келтирилиши режаланган.

Ижодий уюшмаларда

МЕЪМОРЛАР ТАРАДДУДИ

Мустақиллик байрами кезларида азим Тошкентнинг жамоли янада кўркамлашиб, ҳуснига ҳусн қўшилади. Бунда албатта Ўзбекистон меъморлар уюшмасининг ҳиссаси бениҳоя каттадир. Шулар ҳақида сўзлаб беришни уюшма раиси Феруз Ашрафийдан илтимос қилдик.

— Уюшма аъзоларининг фикр-хаёли шаҳар кўринишини қандай қилиб янада гўзалроқ бўлишига қаратилган. Истиқлол байрами тараддудида кўчалар, шоҳ бекатлар қиёфаси ўзгаряпти. Ташкилот биноларини жаҳон андозалари даражасида таъмирлаш режалаштирилган. Бунинг ҳам ўзига хос сабаблари бор. Пойтахтимиз меҳмонлари дастлабки эътиборни энг аввало шаҳримиз қиёфасига қаратадилар-да. Меъморларимизнинг ишлаб берган 9 та бозорнинг янги, замонавий лойиҳаси эса байрамга туҳфадир. Шунингдек Эски шаҳар қиёфасининг ўзбекона миллий руҳни йўқотмаган ҳолда тобора ёшариши ҳамшаҳарларимизга манзур бўлмоқда. Қўша-қўша байрам деганларидек жаҳонгир Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб Самарқанд, Шахрисабзда қад кўтаражак ҳайкал учун танлов эълон қилгандик. Унга 20 та лойиҳа қўйилди. Танлов ўз ишини муваффақиятли якунлади, аммо биринчи ўрин ҳеч кимга берилмади. Ўйлайманки, бу меъморларимизга ишга яна ҳам ижодий ёндошиш имконини беради.

Байрамга атаб 25 август куни уюшмамизда рассомларнинг катта кўргазмасини очмоқчимиз. Нима учун меъморлар кўргазмаси эмас, мусаввирлар кўргазмаси очиляпти, деган саволнинг туғилиши табиий, албатта. Меъморларимизнинг кўргазмаси эса рассомлар уюшмаси биносида ташкил этилди. Шунингдек, барча ижодий уюшмалар ижодкорлари билан кенг ҳамкорликни йўлга қўймоқчимиз.

Назокат УСМОНОВА.

ЎЙИНЛАР МАШЪАЛИ ГРЕЦИЯДАН КЕЛТИРИЛАДИ

Шаҳримизда бўладиган улкан спорт анжумани — 1-Марказий Осиё ўйинларининг очилишига ҳам саноқли кунлар қолмоқда. Ушбу ўзига хос минтақа олимпиадаси илк бор пойтахтимизда очилаётганлиги жуда шарафли бўлиб, зиммага катта масъулиятлар юклайди. Одатда бундай миқёсдаги мусобақаларга йиллаб тайёргарлик кўрилади, аммо Тошкент ўйинларини ўтказиш учун бундан атиги 2 ойдан сал олдинроқ келишиб олинганди. Демак, тайёргарликнинг нақадар қизғин кечаётганини билиш қийин эмас.

Республика Бош вазирининг ўринбосари Саидмухтор Саидқосимов раҳбарлигидаги ташкилий қўмитанинг самарали саъй-ҳаракатлари туфайли кўпгина ишлар поёнига етказилмоқда. Минтақамиз спортчиларидан ташқари кўплаб хорижий меҳмонлар ҳам ташриф буюрадиган ушбу кичик олимпиада ҳар бир тадбир, тантаналари билан кўҳна Турон, Ўзбекистоннинг нафасини акс эттириши лозим. Шу билан бирга катта мусобақанинг юмушлари — турар жой, овқатланиш, транспорт масалалари ҳам бекаму-кўст адо этилиши шарт. Ҳомийлар билан келишувлар, йўл ва майдонларни безаш ишлари қойилмақом қилиб бажарилди. Спорт иншоотларини имкон қадар халқаро талаблар даражасида қилиб таъмирланди.

1-Марказий Осиё ўйинлари республикамизнинг обрў-эътиборини янада оширишга хизмат қилади. Ундаги барча тадбирлар қатнашувчилар ва томошабинлар хотирасида узоқ вақтгача сақланиши учун барча зарур ишлар амалга оширилади. Ўйинларнинг очилиш маросими бетакрор, театрлаштирилган томошаларга бой бўлади. Айниқса, ўйинлар давомида ёниб турувчи Олимпия оловини Олимпиадалар анъанасига кўра, Грециядаги афсонавий Олимп тоғининг этакларидаги қарorгоҳидан келтирилиши жуда ҳаяжонли воқеа бўлади. Ахир бу ҳам юртимиз тарихидаги илк маротаба бошланаётган анъаналар сирасига киради-да! Бу вазифани уддалашда «ЎзЛОТТО» ўзбек-юнон қўшма корхонаси ёрдам берадиган бўлди.

«Шарқнинг олтин дарвозаси» — Тошкентимизда халқаро анжуман қатнашчиларини кутиб олишга ҳозирлик қизғин бормоқда.

Баҳодир ҲУСАИНОВ.

Тадбиркорларнинг сиртқи мактаби

ҚИММАТБАҲО ҚОҒОЗЛАР НИМА?

Бозор ўзининг шакли ва амал қилиш хусусиятларига караб турлича бўлади. Товар бозори, инвестиция бозори, меҳнат бозори ана шулар жумласидандир. Қимматли қоғозлар бозори эса бугунги кунда энг йирик ва такомиллашган бозорлардан ҳисобланади. Бунда сотувчи ва харидор ўртасидаги иқтисодий алоқалар натижасида бозор муносабатлари юзага келади. Айни пайтда бозор бу товар — пул муносабатлари амалга ошадиган айирбошлаш эканлиги сабабли, у товар ишлаб чиқариш ва муомаласи ривож топгандагина амал қилади. Шу боисдан бозор товар ишлаб чиқариш мавжуд бўлишининг асосий шакли бўлиб, корхона, фирма, ташкилот, айрим шахс ва давлатлар унинг конкрет ижрочиси сифатида фаолият кўрсатишади.

Бозорлар мавжудлигининг асосий сабаби, бу товар айирбошлаш муносабатларининг юзага келишидир. Истеъмол товарлари ва хизматлари ишлаб чиқариш воситалари, инвестиция, қимматбаҳо қоғозлар ва меҳнат товар айирбошлаш объекти ҳисобланади. Бозор муносабатларининг ўзига хос қатор талаблари мавжуд. Буларга: 1) эркин, ихтиёрий тенг ҳуқуқли бўлиш; 2) мавжуд нархлар асосида иш юритиш; 3) харидор ва сотувчи бир-бирини ўз ихтиёри билан танлаб олиши; 4) иштирокчилар ўртасидаги алоқалар соғлом рақобатга асосланиши киради.

Бозор муносабатлари ривожланиши товар айирбошлашнинг миллий доирадан чиқиб халқаро алоқаларга айланиши бозор иқтисодиёти тараққиётининг ижобий натижаларидандир. Меҳнат тақсимоти натижасида ишлаб чиқаришда ихтисослашув юзага келади. Бунинг оқибатида бир хил маҳсулотлар ортиқча ишлаб чиқарилади, бошқалари умуман ишлаб чиқарилмайди ёки кам ишлаб чиқарилади. Бу эса маҳсулотни айирбошлаш заруратини келтириб чиқаради. Маълумки, айирбошлаш муносабатлари бозорда юз беради. Демак бозорнинг вужудга келиши ва меҳнат тақсимотининг ўсиши натижасида товар ва хизматлар бозори шаклланади.

Шуни ҳам таъкидлаш зарурки, бозорда фаолият кўрсатувчи инсонлар ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ҳаракат қиладилар. Унинг мазмуни қуйидагилардан иборат бўлади: «Менга керакли нарсани берсанг, сен ҳам ўзингга зарур нарсани оласан».

Ҳозирги кунда республикамизда шаклланаётган ва таркиб топаётган бозорлардан бири қимматбаҳо қоғозлар бозоридир. Бу бизнинг мамлакатимизда шаклланаётган энг кенжа бозорлардан бири дейиш мумкин. Чунки қимматбаҳо қоғозлар бозори шу пайтгача республикамизда бошқа бозорлардан фарқли ўлароқ ўзининг қонуний шаклига эга эмас эди. Ўзбекистон бозор иқтисодиётига ўтиши, мулкчилик турли шаклларининг пайдо бўлиши, ҳиссадорлик жамиятлари, хусусий, қўшма корхоналар фаолият кўрсата бошлаши мулкка бўлган муносабатни кескин ўзгартириб юборди. Натижада халқ хўжалигидаги қулай ҳисоб-китоб тизимларини, турли қимматбаҳо қоғозларни қўллаш бугунги куннинг долзарб талабларидан бири бўлиб қолди.

Қимматбаҳо қоғозлар ўзи нима? Даромад келтирувчи ҳамма қимматбаҳо қоғозлар, яъни акция, облигация, вексель, чек, сертификатлар ана шу хил қоғозлар жумласига киради. Бу бозорда ҳам бошқа бозорларда бўлгани каби сотувчи ва харидор ўртасидаги муносабат юзага келади. Албатта бу ерда товар сифатида қимматли қоғозлар намоён бўлади. Улар билан бўладиган олди-сотди муносабатлари амалда фонд биржалари, ким ошди савдоси ва банкларда амалга оширилади.

Шуни ҳам эслатиб ўтиш жоизки, ҳозир республикамизда ҳам бир неча турдаги фонд биржалари, ким ошди савдолари фаолият кўрсатмоқда. Масалан, Республика кўчмас мулк биржаси, «Тошкент» фонд биржаси ва уларнинг филиаллари мавжуд. Улар билан 1995 йилнинг биринчи ярим йиллигида ҳиссадорлик жамиятлари томонидан чиқарилган 156,5 минг дона акция 101,7 миллион сўмга сотилди.

Қимматбаҳо қоғозлар зарурияти шундан иборатки, олди-сотди натижасида улар биринчидан даромад келтирса, иккинчи томондан эса миллий пулимизнинг қадрсизланишининг олдини олиш ва нақд пул эмиссиясини нақд пул ишлаб чиқаришни камайтириш воситаси ҳисобланади. Қимматли қоғозлар келтирадиган даромад миқдорига қараб ҳар хил нархларда сотилади, улар ўртасида эса брокерлар (воситачилар) даллоллик қиладилар. Қимматбаҳо қоғозлар бозори миллий доирадан чиқиб халқаро бозор миқёсига ҳам айланиши мумкин. Бу бозорнинг яна бир афзаллик томони шундаки, пул маблағларининг корхоналар ва тармоқлар ўртасида тақсимланиши, нархнинг ўзгариши туфайли уларнинг бир соҳадан бошқасига кўчишини олдиндан кўра билиш ва масъулиятни талаб қилади.

Шундай қилиб бизда бозор иқтисодиёти асосини мулкий муносабатлар ташкил этмоқда, мамлакатимизда яна бир бозор—қимматбаҳо қоғозлар бозори шаклланяпти.

Ражаб МУСУРМОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Иқтисодиёт институти аспиранти.

Сергели туманида жойлашган «Ширмойи нон» кичик корхонасининг ишга тушганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин шунга қарамасдан ишчилар туман аҳолисининг бир қисмини бўрсилдоқ нонлар билан пешма-пеш таъминлаяптилар.
СУРАТДА: корхона иш фаолиятидан айрим лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Мустақиллик мевалари

ДАСТЛАБКИ ҚАЛДИРҒОЧЛАР

Президентимиз ташаббуси билан очилган Жаҳон иқтисоди ва дипломатияси университети Марказий Осиёдаги халқаро соҳада мутахассис тайёрлайдиган ягона илм даргоҳи ҳисобланади. Яқинда бу ерда бир гуруҳ битирувчи ёшларга диплом ва эсдалик нишонларини топшириш маросими бўлиб ўтди. Халқаро муносабатлар, халқаро ҳуқуқ, халқаро иқтисодий муносабатлар факультетлари бўйича 58 йигит-қиз университетни битиришди. Улардан Дурбек Омонов, Бобур Тўхтабоев, Қодир Жўраев, Алексей Котуловский, Комил Аҳмедов, Сирожиддин Зайниддинов, Муборак Қамбарова, Гулноза Сайдазимовалар имтиёзли диплом ва махсус нишонга эга бўлдилар. Улар университетда илм олиш давомида аъло ўқиш билан бир қаторда назарий билимларини амалий жиҳатдан мустаҳкамлаш борасида хорижий мамлакатларнинг элчихоналарида ва ташкилотларида ишлаб қайтдилар. Кўпчилик битирувчилар кундузги ўқиш билан бир қаторда аллақачон ўз ҳаёт йўлларини аниқ белгилаб олганлар. Улар бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, банклар ва ташкилотларда мутахассисликлари бўйича иш фаолиятларини бошлаб юборганлар.

— Ёшлигимдан дипломат бўлишни орзу қилардим, — дейди халқаро муносабатлар факультетининг битирувчиси Дурбек Омонов. — Маълум сабабларга кўра Тошкент Давлат тиббиёт институтининг даволаш бўлимини битириб шифокор бўлиб иш бошладим. Мустақиллигимиз шарофати билан ниҳоят Республикамизда ҳам Жаҳон иқтисоди ва дипломатияси университетининг ташкил топиши ёшликдаги орзуларимни амалга оширишга имконият яратди. Ўқиш мобайнида Ҳиндистон элчихонасида 2 ой амалий машғулот ўтказиб ишлаб келганман. Бугунги кунда Республика Ташқи ишлар вазирлигида кичик дипломат бўлиб хизмат қилмоқдаман. Бироз ишлаб, тажриба орттириб сўнгра бирорта хорижий мамлакатда ишлаб келмоқчиман. Мақсадим — келажаги буюк давлат бўлган Ўзбекистонимизнинг равнақи учун қўлдан келганча ҳисса қўшиш.

Битирув тантаналарида Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лии Кларк, Япониянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Укэру Магосаки, Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонасининг муваққат ишлари вакили жаноб Ален Пелюкс ва шаҳримиздаги бошқа элчихоналар вакиллари қатнашдилар. Шунингдек Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирининг ўринбосари Теша Мўминов, 2-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг ректори, профессор Ҳамид Каримов, Маннон Уйғур номли санъат институтининг ректори, профессор Тошпўлат Турсунов битирувчиларни табриклаб, уларга оқ йўл тиладилар.

— Ҳаммаси 1993 йилнинг январь ойидан бошланганди, — дейди Жаҳон иқтисоди ва дипломатияси университети ректори, профессор Саидмухтор Саидқосимов. — Дастлаб бир ўринга 5-6 тадан одам тўғри келганди. Талабалар каби ўқитувчилар учун ҳам янги соҳа, янги мутахассислик. Шу ўтган қисқа фурсат ичида университетимиз ўз мавқеи, ўрнини эгаллашга ҳаракат қилди. Албатта ҳам қизиқ, ҳам оғир бўлди. Ишларимизнинг ривожланишида, тажрибаларимизнинг бойишида республикамиздаги элчихоналарнинг элчилари, вакиллари ҳам яқиндан ёрдам беришди. Мана энди эса бугунга келиб Ўзбекистонда университетимизнинг дастлабки қалдирғочлари учирма бўлмоқдалар. Шунингдек уларга биринчи марта бакалавр ва магистр унвонлари берилди. Ёшларга айтадиган сўзим битта: «Сен Ватандан ниманидир талаб қилишдан олдин, мен Ватанга нима бердим, деган саволни доимо ўзингдан сўраб туришни унутма».

Дония ЗОКИРОВА.

Шайхонтоҳур тумани пойтахтдаги аҳолиси энг зич жойлашган ҳудудлардан бири ҳисобланади. Бу ерда айниқса кўп фарзандли оилалар истиқомат қилишади. Ундан кейин аҳолининг ярмини ёшлар ташкил этади. Шунинг учун туманда аҳолини иш билан таъминлаш ҳамда ишлаб чиқаришни маҳаллаларга олиб кириш энг долзарб муаммолардан биридир. Бу борада туманда қандай ишлар қилинмоқда? Ана шу ва бошқа саволлар билан туман ҳокимининг ўринбосари Раҳим Рўзимуҳамедовга мурожаат қилдик.

Мулкни — ҳақиқий эгасига

КИЧИК КОРХОНАЛАР СОНИ ОРТМОҚДА

— Ҳозирги кунда туманда 63 та маҳалла бор, — деди у. — Яқин бир-икки йил ичида ана шу маҳаллалар ҳудудларида 40 та кичик ва шахсий корхоналарни ташкил қилдик. Натижада туманда ишсиз юрган 120 та киши иш билан таъминланди.

— Уларни ташкил қилишда ҳокимлик қандай улуш қўшмоқда? Яъни кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришда нималарга аҳамият берилмоқда?

— Биз ҳозир маҳаллаларда шунақа кичик корхоналарни ташкил қилаяпмизки, улар бозор иқтисодиёти шароитида рақобатга бардош бера оладиган бўлсин. Бошқача қилиб айтганда улар ишлаб чиқараётган маҳсулотга талаб камайган пайтда ишлаб чиқаришни тез ўзгартира оладиган, ҳаракатчан, керакли томонга бурила оладиган кичик корхоналарни ишга туширишга ҳаракат қилинаяпти.

Ишсизларга иш жойини ташкил килиш ҳам бугунги кунда долзарб масалалардан биридир. Бу муаммоларни ечишда маҳалла йиғинлари ишончли ёрдамчи эканлиги ҳаммага аён. Шу сабаб туманда «Маҳалла — корхона» дастурини ишлаб чиққанмиз. Умуман олганда бундай ўзаро алоқалар илгаридан мавжуд эди.

Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш эса маҳалла фаолларининг бу ишга янгича ёндошишига олиб келди. Президентнинг тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳақидаги фармони эса хўжалик иш юритишнинг янги усулларига ўтишда кичик корхоналарга шарт-шароитлар яратди. Айни пайтда ҳокимлик бу алоқаларни амалий иш билан қўллаб-қувватлабгина қолмаяпти. Балки маҳаллаларда кичик ҳамда шахсий корхоналарни ташкил этишда фаол қатнашмоқда.

— Маҳаллаларда кичик корхоналар ташкил қилинганлиги ҳақида аниқ мисоллардан келтирсангиз?

— Масалан «Камолот» маҳалласини олиб кўрсак. Ҳозирги кунда бу ерда янги тикувчилик кичик корхонаси очилган. Бу эса ўз навбатида кўп фарзандли уй бекаларини иш билан таъминлаш имконини берди. «Чуқуркўприк» маҳалласида эса енгил автомобилларни таъмирлаш шохобчаси ишга тушган.. Бу мисолларни давом эттиришимиз мумкин. Лекин масала бошқа томонда. Яъни алоқаларимизнинг илдизи маҳаллаларнинг ички имкониятларини излаб топиш ва уни ҳаётга тадбиқ этишдир.

— Юқоридаги ташкил қилинган кичик корхоналар туманда аҳолининг тиғиз жойлашганини ҳисобга олганда камлик қилмайдими?

— Албатта. Маҳаллаларда очилган 40 та кичик корхона тумандаги меҳнатга лаёқатлиларнинг ҳаммасини иш билан таъминлаш имконини бермайди. Чунки туманда иш билан банд бўлмаган аҳоли сони 19 мингга яқин кишини ташкил этади. Агар масалага шу томондан ёндошадиган бўлсак, юқорида 120 иш жойини ташкил қилиш хамир учидан патир, холос. Лекин бу борада иш энди бошланаётир. Маҳаллаларда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш борасида ички ва сиртқи имкониятлар ишга солинаётир. Айни пайтда жойларда кичик ва шахсий корхоналарини очиш иштиёқида юрган тадбиркорлар бизга кўплаб мурожаат қилишмоқда. Биз уларнинг бизнес режаларини кўриб чиқиб ишбилармонларнинг кичик корхона очишига яқиндан ёрдам бераётирмиз.

— Ҳозирги кунда ҳар бир кичик корхона ишлаб чиқарган маҳсулотларини сотишда қийналиши турган гап. Нимага деганда улар ишлаб чиқариш билан банд бўлиб, истеъмол бозорини ўрганишга кам вақтлари қолади. Шу сабаб бу корхоналар маҳсулотини сотишга кўмаклашувчи ташкилот ҳақида ҳам ўйлаб кўриш вақти келмадимикин?

— Туманда тадбиркорлик оёққа тураётган бир пайтда уларнинг маҳсулотини сотиб беришни ҳам ўйлаш керак бўлади. Биз ана шуни ҳисобга олган ҳолда Навоий кўчасида «Обсидиён» савдо уйини ташкил қилдик. Ҳозирнинг ўзида бу савдо уйи баъзи бир кичик корхоналар билан алоқа ўрнатган. Келажакда у корхоналар ўртасида ахборот алмашиш вазифасини бажариши керак. Савдо уйи корхоналарга пойтахтда, республикамиз ҳамда хорижда тузилаётган савдо битимлари, шартномалар ҳақида ахборот беради, хом ашё олиш ёки сотиш бўйича шартномалар тузишда ёрдам беради ва ҳоказо. Бир сўз билан айтганда савдо уйи тадбиркорлар ўртасидаги савдо муносабатларида марказ вазифасини бажариши кўзда тутилмоқда.

Суҳбатдош Ғулом ЮСУПОВ.

Ёшлар Иттифоқи ташкилотларида

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитасининг фан-техника ва тадбиркорлик соҳасидаги мукофотлари ёш олимлар, талабалар, муҳандис-техник ходимлар, аспирантлар ва тадбиркорларнинг ютуқларини қўллаб-қувватлаш ва тарғиб этиш, ёш олимларнинг тадқиқотлари натижаларини амалга тадбиқ этишни жадаллаштириш, ёшларни илмий-техник фаолиятга жалб этиш мақсадида таъсис этилган эди. Шунга кўра Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи мукофотига номзодларнинг ишини кўриб чиқиш комиссияси тузилиб, юқорида айтилган мукофотларга номзодлар аниқланиб, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси раёсати ва Халқ таълими вазирлигининг ёшлар билан ишлаш комиссияси билан ўтказган қўшма йиғилишида республикамизнинг бир гуруҳ ёш мутахассис ва олимларини мукофотлаш ҳақидаги қарор тасдиқланди. Кимё-биология, тиббиёт, техника, қишлоқ хўжалиги, иқтисод, математика ва меъморчилик соҳасида фаолият кўрсатаётган ёш мутахассисларнинг илмий ишлари ушбу рағбатлантиришга муносиб деб топилганлиги барчани қувонтирди. Негаки, порлоқ келажак пойдеворини қураётган юртимиз ёшлари ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида меҳнат қилиб, кашфиётлар яратиш йўлида изланмоқдалар. Уларнинг самарали фаолияти доимо эътиборда эканлиги ҳам янги-янги ютуқларга илҳомлантириши шубҳасиздир. Тадбиркорлик соҳаси бўйича Абдулла Холиқулов ва Собиржон Нуриддиновларнинг Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар қўмитаси томонидан тавсия қилинган «Бозор иқтисодиёти шароитида тадбиркорлик асослари ва чет эл тажрибаси» деб номланган илмий ишлари ҳам юқори баҳоланди.

— Республикамизнинг иқтисодий қудратини юксалтириш йўлидаги ҳар қандай ижобий янгилик албатта эътиборга лойиқдир, — дейди Абдулла Холиқулов, — муаллифларни ўз вақтида рағбатлантириш ва кашфиётларини тезда ҳаётга тадбиқ этиш изланишларимизнинг янада жонланишига туртки бўлади. Ёшлар уюшмасининг ана шундай эътиборидан мамнунмиз.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқининг фан-техника ва тадбиркорлик соҳаси бўйича мукофоти совриндорларига «Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи мукофоти совриндори» ёрлиғи, кўкрак нишони ва пул мукофотлари топширилди.

Беҳзод ЭГАМОВ.

Меҳнат жамоаларида

ЧЕХЛАР МАЪҚУЛЛАГАН ИЗЛАНИШЛАР

«Шкода»-ТР-14" чех троллейбуслари йўловчиларга ёқиб қолди. Аслида ҳам бу транспорт воситасида йўловчилар учун кўпгина қулайликлар муҳайё қилинган. Биз иккинчи троллейбус саройида бўлганимизда ижобий фикрларни шу корхона ҳайдовчиларидан ҳам эшитдик. Моҳир ҳайдовчи Р. Саъдиевга ҳам ана шу троллейбусни бошқариш ишониб топширилган экан.

— Ўтган йилнинг ўзида саройимизга чех троллейбусларидан 10 таси олинди, — дейди суҳбатдошимиз Р. Саъдиев. — Улар аввалгиларига қараганда бирмунча бошқачароқ экан. Унга ишлатиладиган техника воситалари ҳам ўзига хос мураккаб. Шунга кўра троллейбусларни бошқариш ҳар бир ҳайдовчидан малака ва маҳорат талаб қилади. — Биз ҳайдовчилар буни чуқур ҳис этиб, ишга масъулият билан ёндошмоқдамиз. Троллейбусларга меҳр билан қараб, уларнинг бир маромда ҳаракатда бўлишига эришмоқдамиз.

Чех машинасозлари бизнинг саройимизда бўлганларида троллейбусларга бундай муносабатимизни кўриб, миннатдорчилик билдирдилар. Улар биз ҳайдовчилар билан ҳам мулоқотда бўлиб, троллейбусларнинг техник тузилиши ҳақида ўзларининг фойдали маслаҳатларини бердилар. Чех меҳмонлари саройнинг ҳаракат таркибини, таъмирлаш цехи иши билан ҳам қизиқиб танишдилар. Бу ерда троллейбуслар созланиб, асл ҳолига келтирилмоқда. Сифатли таъмирлашдан чиққан троллейбуслар йўналишларда аҳоли хизматига «бел» боғламоқда. Сарой техник ходимлари цех троллейбуслари тузилиши, ишлаши ва ҳаракатланишини обдон ўзлаштириб олган. Шу боис ундаги баъзи камчиликлар уларга яхши маълум бўлиб қолди. Чех мутахассислари билан бўлган учрашувда бу камчиликлар ҳақида ҳам гап бўлди. Депонинг устаси А. Ҳакимов билдирган эътирозларни меҳмонлар тан олишди. Чунончи, троллейбуснинг изоляцион плиталари унча мустаҳкам эмас. Электр токини қабул қилиб олувчи қурилма учун махсус тайёрланган бу хил мосламалар текстолитдан ясалгани сабабли улардан узоқ вақт фойдаланиб бўлмайди. Ҳатто вақт ўтиши билан бу хил плиталар синиб кетиши мумкин. Шунинг учун ушбу қурилмага техник ўзгартириш киритилди. Бу иш билан ҳаракат таркибини таъмирлаш цехи яқиндан шуғулланди.

Бунда корхона ихтирочиларининг кўп меҳнати сингди. Уларнинг изланиши билан текстолит материаллари мустаҳкам металлар билан алмаштирилди.

Техника ижодкорлари таклифи асосида изоляцион плиталарни мустаҳкам металлардан тайёрлаш усули жорий этилди. Ҳозир бу техник жараён асосида кўплаб мустаҳкам плиталар ишлаб чиқарилмоқда.

Ихтирочилар гуруҳи троллейбусларга ўрнатилган изоляцион трубаларга ҳам техник ўзгартириш киритишни таклиф этди. Чунки муайян изоляцион қувурлар ҳам электр токи қабул қилувчи мослама билан боғлиқ эди. Бу хил трубалар троллейбус ҳаракати вақтида маълум вақт ўтгач, қизиб кетади. Шу жараённи мақсадга мувофиқ тарзда ташкил этишнинг иложи топилди.

Бир гуруҳ техника ижодкорлари ишга жиддий киришиб, трубаларни фрезерлик усулида рандалашни таклиф қилдилар. Қурилган мазкур тадбир ҳам яхши самара берди.

Ток ўтказувчи қурилмаларни такомиллаштириш мақсадида унга яна қатор ўзгартириш киритилди. Натижада шу хилдаги қурилмалар иш унуми ортиб, улардан фойдаланиш сифати анча яхшиланди.

Ҳозир цехда баллонларни мустаҳкамловчи болтлар ҳам кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Баллонлар мосламаларининг ўнг ва чап томонларидан очилган резбалар болтлар ҳажмига мослаштирилди. Бунда ҳам рационализаторлар таклифлари инобатга олинди.

Троллейбусларнинг мустаҳкам бўлишини таъминлашга қаратилган бундай изланишлар чех мутахассислари таҳсинига сазовор бўлди.

Эндиликда илғор иш усуллари чех троллейбусларини созлашда қўл келмоқда. Шу тартибда бир неча троллейбусда иш унуми ортди. Улар йўналишларда бир текис ҳаракатланиб, йўловчилар узоғини яқин қилмоқда. Депода ихтирочилик ҳаракати кенг қулоч ёзмоқда. Бу ҳол корхонада янги ишлаб чиқариш жойларини юзага келтириш учун йўл очиб бермоқда.

Электрон плита ва чизмаларни созлашга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу ниятда депо ўзининг махсус ишлаб чиқариш лабораториясига эга бўлди.

Азиз АНВАРОВ.

ЧЕВАРЛАРГА — ДИПЛОМЛАР

Хотин-қизлар учун бичиш-тикиш, чеварлик касбини ўрганиш энг муҳим ва зарурий ишлардан биридир. Маданият уйларида, турли тўгаракларда бичиш-тикиш, қўлда тўқиш, бадиий каштачилик ҳунарини эгаллаган ёшларимиз уй, турмуш шароитида ҳам қийналмайдилар. Куни кеча Яккасарой туманидаги А.Авлоний номидаги маданият уйининг чеварликни ўрганиш тўгарагининг 130 нафар қўли гул қизларига чеварлик касбини эгаллаганликларини тасдиқловчи дипломлар топширилди. Маданият уйи раҳбари Шамсиддин Қодиров чевар қизларга дипломларни топширар экан уларни табриклаб, келгусидаги ҳаёт йўлларида муваффақиятлар тилади. Шунингдек, тўгарак муаллимлари Марҳамат Мақсудова, Мунира Толипова ҳамда Светлана Старсова ва бошқа ўқитувчилар ҳам ўз шогирдларини қувончли кун билан қутлашди. Аълочи қизлардан Диломхон Азимова, Ирадахон Аминова, Моҳира Йўлдошева, Мадина Мазаитовалар меҳрибон ҳамда ўз вақтида талабчан ўқитувчиларига миннатдорчиликларини изҳор этишди.

Чеварларнинг битирув кечасида иштирок этган туман ҳокими Алишер Мирқосимов, Ўзбекистон ХДП Яккасарой туман кенгашининг котиби Абдумутал Қаҳҳоров ҳамда А.Авлоний номли маҳалла оқсоқоли Турғун Бекмуҳамедовлар ҳам ёш чевар қизларга ўз тилакларини билдиришди. Маданият уйининг Баҳодир Ҳакимжонов раҳбарлигидаги карнай-сурнай, ноғора ҳамда доирачилар ва «Оҳанг» гуруҳи санъаткорлари ушбу кечага ўз ижролари билан ўзгача файз киритишди.

Абдулла ТОЛИПОВ,
меҳнат фахрийси.

Маҳмуд Тўлаганов мана 15 йилдирки, жуда қаттиқ қотишмалар ҳиссадорлик жамиятида самарали меҳнат қилиб келмоқда.
СУРАТДА: Маҳмуд Тўлаганов иш устида.

ЖАҲОН ТАЛАБЛАРИ АСОСИДА

Мамлакатимизнинг бош ҳаво дарвозаси — «Тошкент» аэропортининг учиш-қўниш йўлкаларини халқаро талабларга мослаб қайта таъмирлаш режаси амалга оширилмоқда. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясида ўтказилган матбуот конференциясида қисқа муддатга мўлжалланган, аммо кенг кўламли таъмирлов ишлари ҳақида мутахассислар батафсил сўзлаб бердилар.

Учиш-қўниш йўлкаларини таъмирлаш ишлари аэродром мажмуасини замон талаблари асосида такомиллаштириш ҳақидаги Ўзбекистон ва Германия Федератив Республикаси ўртасидаги ҳукуматлараро шартлашувга биноан амалга оширилмоқда. Такомиллаштириш ишларининг биринчи босқичи танлов асосида «КОКС», «Штрабаг», «Алкатель» ва «Сименс» фирмалари томонидан, миллий авиакомпания, Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ҳамда «Кридитаншальт фюр видерауфбау» немис ривожланиш банкининг биргаликдаги дастурига асосан олиб борилади.

Немис мутахассислари биринчи навбатда жанубий йўлкада иш олиб борадилар. Бу ерга энг замонавий ёритиш ва радиотехник ускуналар, жаҳон талаблари даражасидаги метеорологик аппаратлар ўрнатилади. Ушбу юмушлар тугаллангач, йўлка фойдаланишга топширилиб, августнинг иккинчи ярмида шимолий йўлкада ҳам ишлар бошлаб юборилади. Йўлка янгиланиб, чироқлар ва самолётларни қўнишга қабул қилувчи мажмуалар янада мукаммаллари билан алмаштирилади. Барча ишлар шу йилнинг охиригача якунланиши кўзда тутилган. Энг асосийси—таъмирлаш аэродром мажмуасини ёпмасдан, бир маромда ишлаб турган ҳолда бажарилади. Шу мақсадда «Штрабаг» фирмаси Тошкентга асфальт-бетон заводи, асфальт ётқизиш ускунаси ва бошқа махсус қурилмаларни келтирди. Қурилиш материалларининг ҳам бир қисми хориждан келтирилади.

Ўзбекистоннинг бош ҳаво дарвозасини такомиллаштириш ва таъмирлаш учиш-қўниш хавфсизлигини ошириш, барча қитъалар билан ҳаво орқали алоқани ривожлантиришда беқиёс аҳамиятга эгадир.

Бобур ҲАСАНОВ.

Кулинг дўстлар, умрингиз узун бўлади.
Юсуфжон қизиқ Шакаржонов

Шингил табассум

Эрталаб хотин эрига деди:

— Дадаси, бугун тушимда Африкада юрганмишман, товба.

— Ҳали бунақанги ухлашингда бемалол Марсга ҳам учишинг мумкин.

***

Нонушта пайтида хотин эрига деди:

— Туни билан уйқусираб гапириб, аллақандай бир аёлнинг исмини айтиб, чақириб чиқдингиз. Хўш, ўша аёл ким, ҳозироқ айтасиз?!

— Намунча ҳовлиқасан хотин, ахир тушимда чақирганман-ку, ўнгимда чақирганимда ҳам сен бор уйга унча-мунча аёл зоти киролмайди.

***

— Вой ўлмасам дадаси, шунақанги ғалати туш кўрибманки, айтишга тилим бормайди.

— Нимани кўрибсан, бошлаганингдан кейин гапир-да.

— Ажрашаётганмишмиз дадаси, иккаламиз судда ўтирганмишмиз.

— Афсус, аёлларнинг туши тескари келади, дейишади. Негадир ажралиш ҳақида кўп ўйласам ҳам бунақанги тушлар кўрмайман.

***

Ўта рашкчи хотин дам олишга кетган эридан шошилинчнома олди:

— Азизим, ҳеч ҳавотирланмай бемалол юравер, бу ердагиларнинг кўпчилиги эрлари билан келишган экан. Ундан ташқари ёлғиз келганлар орасидан ҳам сендан яхшироғига кўзим тушмади.

Ўз ўрнида хотин ҳам рашкчи эрига жавоб йўллади:

— Сизнинг ҳам кўнглингиз тўқ бўлсин. Ён қўшнимиз ўғил кўрди, ҳозир туғруқхонада, лекин унинг эри мени ҳеч қизиқтирмайди.

***

— Жўнаш вақтидан ўн дақиқа ўтиб кетди-ю, нега поездимиз юрмаяпти?— деди йўловчи ҳамроҳларига қараб.

— Вокзал бошлиғининг қайнонаси шу поездга билет олган экан, кечикаётганмиш, — дея жавоб берди ёнидаги йигит.

***

Поезд жўнашига ярим соат қолганда эр хотинидан сўради:

— Ҳеч нарса ёдингдан кўтарилмадими, яна бир кўздан кечириб, эслаб олсанг бўларди:

— Менимча йўқ, мана бу сумкада йўлда тамадди қилиш учун олинган овқатлар, термосда чойгача олганман, иссиқ кийимларимиз жомадонда. Мана бу сумкада эса совға-саломлар, — дея хотин бармоғини тишлаб ўйланиб қолди.

— Ҳа, бирон нарса ёдингдан кўтарилибдими?— дея сабрсизлик билан сўради эр.

— Эсимдан чиқмасин, кўз олдимда турсин, деб чиптани стол устига қўйгандим, қолиб кетибди.

***

— Поездимиз тезюрар дегандингиз, намунча кўп тўхтайди, дадаси?— дея сўради хотин эридан.

— Тез юрган нарса тез чарчайди-да, шуниям билмайсанми хотин! — дея жавоб берди эр.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Таълим ислоҳоти

ҲАМШИРА ШИФОКОР ЁРДАМЧИСИМИ?

Ўрта ва кичик тиббиёт ходимларини тайёрлаш соҳасида салмоқли ўзгаришлар олиб борилаётган бир пайтда республикамиздаги тиббиёт билим юртлари директорлари кенгашининг раиси Турсуной Умарованинг фикрларини билиш қизиқарлидир.

— Ҳақиқат ўзаро таққослашларда юзага чиқади деган гап бугунги кун учун айтилгандай, — дейди кенгаш раиси. — Мустақиллик туфайли ўрта ва кичик тиббиёт ходимлари тайёрлаш борасида хорижий мамлакатлар иш тажрибаси билан танишганимиз бу соҳада ҳали анча ишлар қилишимиз лозимлигини кўрсатди. Айниқса Швецияда бўлиб, бу мамлакатда тиббий ходимлари тайёрлаш тажрибасини кўрганимда бунга яна бир амин бўлдим. Кичик тиббиёт ходимлари, яъни ҳамширалар тайёрлашда асосий тафовутлар шундан иборатки, жаҳон миқёсида бундай мутахассислик 4 йилда тайёрланса, бизда шу пайтгача 1 йил ва 10 ой муддат кифоя қилади. Бундан ташқари хорижий мамлакатларда ўқитиш дастури 4600 соатдан иборат бўлса, бизда 2300 соатни ташкил этади. Энди ҳамшираларимизнинг маҳорат даражасини ўзингиз таққослайверинг. Иккала кўрсаткичда ҳам бизда мутахассис тайёрлаш унуми хорижий мамлакатларга нисбатан 50 фоиз орқада.

Яна шуни айтиб ўтишим лозимки, жаҳон миқёсида тайёрланган ҳамшираларнинг имконият даражаси анча кенг. Масалан, Швецияда ҳамширалар тўрт йўналиш: акушер-гинеколог, стоматолог, фармакология ва кичик ҳамшира бўйича тайёрланади. Бизда эса бундай йўналишлар тўққизта, демакки, ҳамшираларимизнинг имконият даражалари икки баробар кам.

— Гапларингиздан хулоса қиладиган бўлсак, хорижий мамлакатларда ҳамширалик касбига алоҳида мутахассислик сифатида қаралар экан-да.

— Албатта. Бизда шу пайтгача ҳамшира деганда шифокор ёрдамчиси тушуниб келинади. Аслида эса у тиббиётнинг алоҳида бир мутахассислигидир. Бу нарсани жаҳон тан олган. Ҳамшира қила оладиган иш шифокорнинг қўлидан келмайди ва аксинча.

Беморни даволаш жараёнида ҳамширанинг фикри шифокор фикрига мос келмаслиги, ҳатто қарши бўлиши ҳам мумкин, чунки у ўз ишига ўзи жавоб беради. Айрим мамлакатларда ҳатто олий маълумотли ҳамшира лавозими ҳам бор. Даниянинг пойтахти Копенгаген шаҳрида ҳамширалик иши бўйича илмий изланишлар олиб борадиган Европа бюроси етти йилдан бери фаолият кўрсатиб келади. Уни ҳамширалик ишлари бўйича фан доктори Освальд бошқаради. Айрим давлатларда ҳамширалар ассоциацияси ҳам мавжуд.

— Ўрта ва кичик тиббиёт ходимларини тайёрлаш эртага қандай ислоҳотларни амалга ошириш кутяпти деб ўйлайсиз?

— Қилиниши лозим бўлган ишлардан асосийси ўқув дастурини қайта кўриб чиқишдир. Ҳозирга қадар бу борада баъзи ўзгаришлар қилинди, хусусан ўқув дастурига одобнома, шарқ табобати тарихи каби машғулотлар киритилди. Эндиликда жаҳон талабидан келиб чиқиб ҳамширалик фалсафаси дарси ҳам киритилиши лозим. Бундан ташқари шифокорлар каби ҳамширалар учун ҳам ординатура, интернатураларда илмий изланишлар олиб боришларига имконият яратилиши зарур. Хорижий мамлакатларда яна шунисига ҳавас қилса бўладики, у ерда биринчи тиббий ёрдам деярли ҳамманинг қўлидан келади. Бахтсиз тасодифлар юз берган жойга биринчи бўлиб етиб келган одам, хоҳ полициячи бўлсин, хоҳ ўт ўчирувчи бўлсин, биринчи тиббий ёрдам кўрсата олади. Шундай ҳодисаларнинг бирида полициячи ҳомиладор аёлни туғдирган ҳоллари ҳам бўлган. Демак, бу борада биз ҳам биринчи ёрдам кўрсатиш кўникмаларини махсус хизматлар учун тарғиб қилишимиз керак. Бир сўз билан айтганда инсон саломатлигини муҳофаза қилишда ҳамширалик салмоқли ўринга эга бўлгани сабабли бу касб чиндан ҳам катта нуфузга эга.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ
ёзиб олди.

Саҳифамиз меҳмони

МУХЛИСЛАРИНИ СЕВИНТИРИБ

Биронта йиғинга, тўй-ҳашамга Обид Асомов, Мирзабек Холмедов, Ҳожибой Тожибоев каби истеъдодли қизиқчилар келиб қолса, тўй-йиғин файзига файз қўшилади. Мен «Қизиқчи-90» кўрик-танловининг совриндори Шукрулло Маҳкамовни юқорида саналган рўйхатга қўшиб тилга олгим келади.

Шукрулло 1980 йилда ўрта мактабни тугатгач, ўқишни Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтида давом эттирди.

Санъатга бўлган меҳр ёш Шукруллони 1976 йилда Йўлдош Охунбобоев номли шаҳар халқ театрига бошлаб келди. Ҳамон шу театрда фаол қатнашиб келаётган Шукрулло Маҳкамов ўтган давр мобайнида юздан ортиқ турли образларни яратишга муваффақ бўлди. Айниқса, у ижро этган сатирик образлар жонли чиқди. Қизиқчиликни эса Шукрулло дўндириб қўйди. Кўплаб кўрикларнинг совриндори бўлди. Айни пайтда у Тошкент Давлат университети қошидаги миниатюра театрига қатнашиб, диплом билан тақдирланди. У шаҳар маданият уйида иш олиб бораётган халқ театрида аввал қатнашчи бўлиб иштирок этган бўлса, 1985 йилда шу даргоҳга ишга ўтиб, маданият уйининг бадиий раҳбари бўлиб ишлади. Айни пайтда миниатюра театрини ҳам бошқарди. Ҳозирда Шукрулло Маҳкамов халқ театрида саҳналаштирувчи режиссёр сафатида маҳоратини ёшларга ўртатиб, истеъдоди янада ярқираб бораётгани жуда қувончлидир.

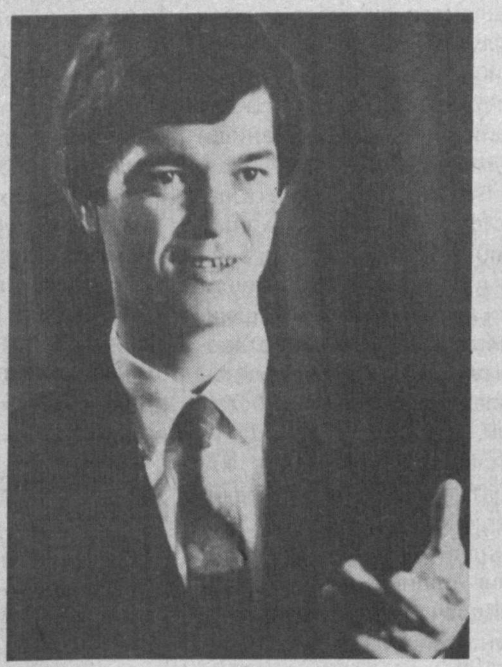

Шукрулло қизиқчилик санъатида ўз маҳоратини ошириб бормоқда. Янги-янги сиймолар, ижродаги янги талқинни топишга интилмоқда.

— Мен, — дейди Шукрулло, — ҳар бир ҳангомаларимни халқимизнинг кундалик ҳаётида учраб турувчи ҳодисалардан оламан. Мухлисларга бу жуда ҳам манзур бўлмоқда.

ТЎЛҚИН,
«Маданий меросга ихлос» маркази раҳбари.

ОЛТИН БАЛИҚЧАДАН ҚАЕРИ КАМ?

(Ҳажвия)

Шу хотин деган зотдек қайсар, бетга чопар, шаддоди бўлмаса керак. Хотин зотини на бақириб қўрқита оласан, на яхши гапириб. Осмонга учсанг оёғингдан, ерга кирсанг қулоғингдан тортиб олади. Айниқса бизнинг хотин шунақалардан бири. Исмилари Донохон. Вой бирам доноларки, асти қўяверасиз. «Эр дегани хотинини ҳурмат қилиши керак». Топган гапини қаранг! Истаган вақтларида уйқудан турсалар, ишламасалар, айтганларини бир зумда муҳайё қилсам-у яна арз-додлари оламни бузади.

Мана ҳозир ҳам ишдан келаяпман-у хаёлим хотинимда. Боргунимча бирор бир «совға» тайёрлаб қўймаган бўлсин-да. Чунки бугун маош олдим. Маош олган куним Донохон каминани ўтқазгани жой тополмай қолади. Тилларидан бирам бол томади-ки. Шуларни ўйлаб уйга ҳам етиб келдим. Эшикни очиб ҳовлига кирсам, ҳовлиларга сув сепилган, супурилган, ошхонадан димламанинг димоқни ёргувчи ҳиди таралмоқда. Мени кўргач Донохоннинг чеҳралари очилди:

— Вой, адажониси, келдингизми! Ҳавотир олиб ўтирувдим-а? Қалай, яхши ишлаб келдингизми? Чарчагандирсиз-а? Бироз кеч қолсангиз, сизни ўйлаганим ўйлаган.

Ёлғонни ҳам сув қилиб юборади-да хотиним тушмагур. Мени ўйлармикан ёки чўнтагимдаги маошимни ўйлармикан? Қани, қолганини эшитайлик-чи.

— Адажониси, сиз ёқтирган овқатни қилувдим. Қорнингиз ҳам очқаб қолгандир-а. Кириб кийимларингизни алмаштириб чиқинг, мен унгача овқатни сузиб тураман.

Мен ҳам мийиғида кулиб қўйдим-да, уйга кириб кетдим. Ё тавба, уйларни ҳам жаннатмакон қилиб қўйибди-ку. Кийимларимни алмаштириб ҳовлига чиқдим. Ҳовлидаги супада эса Донохон ўғилларимга нимани-дир тушунтираётган эди. Ўғилларим менга салом бергач чопқиллаганча қучоғимга отилишди. Вой, менинг азамат ўғилларим-ей, ярим соат дадасини кўрмаса соғиниб қолишади-я. Дастурхон устида ҳам хаёлим Донохон менга тайёрлаб қўйган кечқурунги «совға»да. Овқатни едиму фотиҳа ўқиб уйга кириб кетдим. Бир зумдан сўнг кетимдан Донохон кириб эркалаб деди:

— Адажони-и-и-си, чой олиб келайми? Ичасизми...

Мен ҳам буни ҳазилга буриб ҳазиллашдим:

— Овора бўлиб нима қиласиз, Донохон, — десам:

— Вой адажониси, овора бўлсам сиз учун бўлибманда, — дея ноз-карашма билан чиқиб чой ҳам дамлаб келдилар. Ҳа, Донохон бугун ўта «меҳрибон», демак бугун мен қимматга тушаман. Чойни ичаяпман-у «совға»ни ўйлаяпман. Ўйлаяпман-у ўйимнинг охирига етолмаяпман. Эҳ бўлганича бўлар. Пешонага ёзилганини кўрамиз-да. Мана ойда бир бор келадиган «вақт» ҳам етиб келди. Донохон секин-аста мақсадларининг учини чиқара бошладилар:

— Нодир ака, бугун қанча маош олиб келдингиз? — дея сўрадилар ноз-карашма билан.

— Одатдагидек-да Донохон! — дея гапни қисқа қилмоқчи бўлдим. Лекин тескариси бўлиб чиқди.

— Нодир ака, ҳалиги анови қўшнимиз Раъноxон борку, ўша кўйлак сотаётган эмиш. Ўшандан менга битта олиб беринг. Ўзи ўшанақасига орзуманда эдим, — дея кўзимдан кўзини узмай жавобимни кутиб ўтирдилар.

Э, ўша кўйлак сотаётган Раъноxонингдан ҳам ўргилдим. Бундан олдин Зулфиядан қош-кўз бўяйдиган, Наргизадан тилла узук сотиб олувдингиз, энди Раъноxонингиздан кўйлак оларкансиз-да. Э, йўқ, бўлмайди. Кўйлакларингиз жуда кўп. Керак эмас дедим аламдан.

Во ажаб! Нималар бўлди денг? Ҳозиргина мусичадек беозор ўтирган Донохоннинг тепа сочлари тикка бўлиб, қарши ҳужумга ўтдилар.

— Ҳой, нималар деяпсиз ўзи? Дўст-душманларимнинг олдида мен ҳам одамларга ўхшаб юргим келади, — дея арз-додларини бошладилар.

У десам, бу дедилар, бу десам у дедилар. Хуллас калом мен енгилдим... Кўйлакни олиб беришга ваъда бердим-у қутулдим. Кўйлакнинг оти «Олтин балиқча» эмиш. Донохон тушмагур кўйлакни мақтай кетдилар. Айтишларича, офтобда товланар эмиш. Қанча ювсанг ҳам ранги ўзгармас эмиш. Эҳ, Донохон, кўйлакни қанча ювсангиз ранги ўзгармас экан-у, қани энди айтганларингизнинг жуда бўлмаса биттасини олиб бермаганимда сизнинг ҳам рангингиз ўзгармаса, армоним қолмасди.

«Олтин балиқча» кўйлагини олиб бердим. Донохон ҳозир «Олтин балиқча»ни кийиб олиб ўзлари айтган «дўст-душманларига» кўз-кўз қилмоқдалар. Яхши ҳамки ҳамма тилакларини муҳайё қиладиган тирик олтин балиқчани кўнгиллари истаб қолмади. Унда мен бечорага қийин бўларди-да. Айтгандек ўша тирик олтин балиқчадан менинг қаерим кам. Ҳа, ишқилиб хотинимнинг бахтига менинг бошим омон бўлсин. Олдинда ҳали қанчадан қанча «ойда бир кун»лар бор. Ҳали қанчадан-қанча димламалар мени кутмоқда. Э, нима бўлса ҳам қўшни аёллар: Раъноxон, Зулфияхон, Наргизахонлар омон бўлишсин. Улар бор экан Донохоннинг «дўст-душманлари» кўйиб юраверади.

Абдувоҳид
ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Қизиқчи бисотидан

ТАРКИ ОДАТ

Бир опахон бир ерга бормоқчи бўлибдилар. Такси ёки бошқа машина тўхтатиш учун қўл кўтарсалар, ҳеч тўхтамас эмиш. Тўхтамай ўтиб кетганининг орқасидан:

— Ҳе, башаранг қурсин, — деб қўярканлар. Орадан беш-ўн дақиқа ўтибди. Ҳеч бир машина тўхтамасмиш.

— Ҳе, башаранг қурсин! Шошиб турганда ҳеч тўхтамайди. Худо хоҳласа машина олсам, тўхтатган одамни манзилига олиб бориб қўяман., — деб қасам ичибди.

Орадан бир ой ўтгач машинали бўлибди денг. Бир аёл ҳамма машинага қўл кўтараётган эмиш, ҳеч бир машина тўхтамаётган эмиш. Опахон тўхтай десалар шошиб турибдилар, тўхтамай десалар қасам ичганлар. Ўйлаб-ўйлаб охири:

— Ҳе, нима бўлса бўлди, — деб ўтиб кетипти-да. 10-20 метр ўтгандан кейин машинани тўхтатиб, тушиб, ўша аёлга қараб:

— Ўзингнинг башаранг қурсин — дебди.

ЧОЙНИНГ МАКОНИ

Бир одам дўконга кириб, сотувчидан сўраяпти:

— Анаву тоза ҳинд чойими?

— Аниқ билмадим. Самарқандда тайёрланган.

— Ўзи тоза ҳинд чойи бўладими?

— Бўлади.

— Қаерда?

— Ҳиндистонда.

БИЛИМДОН ТЎТИ

Карвон даштда кетаётган экан, бир тўда ўғрилар карвонни ўраб олишибди. Шунда карвонбоши:

— Тамом! — деган экан, доимо ёнида юрадиган тўтиси:

— Нима тамом...нима тамом, тамом эмас, йўли бор. Карвонбоши, сиз ўғрилар бошлиғининг юзига тупуринг, — дебди.

Карвонбоши ўғрилар бошлиғининг олдига бориб юзига бир тупурган экан, билимдон тўти осмонга парвоз қилиб қийқирибди:

— Ана энди тамом!

МАСЛАҲАТ

— Ўғлим, кўчадан 5 сўм топиб олдингиз. Нима қиласиз?

— Нима қилар эдим, ишлатиб юбораман.

— Ия, кўрган одамлар сиз ҳақингизда ёмон фикрга боришади-ку?!

— Нима қилиш керак?

— Милицияга топшириш керак, одамлар ақлли йигит экан дейишади.

— Хўп, шундай қиламан.

— Ўғлим, 500 сўм топиб олсангиз нима қиласиз?

— Милицияга топшираман.

— 500 сўмни топширасизми?

— Топширмасам одамлар нима дейди?

— Топширмасайиз билмадим нима дейдию, топширсайиз ғирт аҳмоқ экан дейди, — дебди отаси.

ОНДА-СОНДА

— Спиртли ичимликлар ичиб турасизми?

— Йўқ, фақат байрамларда ичаман.

— Масалан қандай байрамларда?

— Хотиним уйдан кетиб қолган кун мен учун байрам.

— Хотинингиз кўп кетиб қоладими?

— Йўқ, онда-сонда. Мана уйига кетиб қолганига 15 йил бўлди.

ҲАСРАТ

Уч ойлик келин ойисига эридан шикоят қилаяпти:

— Ойи, куёвиз бўлар-бўлмасга мени қийнайди, уйда овқат бермайди, нуқул семириб кетаяпсан дейди, қаранг озиб кетганимни.

— Қизим, шу куёвим билан яшамай қўяқол.

— Яшамайман, янаям озроқ озиб, 80 кило бўлиб олай, ҳечам яшамайман.

ХАБАР

Корхона раҳбари хонасига келиб ўтирди-да котибани чақирди.

— Менда иккита хабар бор. Биттаси яхши хабар, биттаси ёмон хабар, — дебди котиба.

— Яхшисидан бошланг, — амр этибди раҳбар.

— Табриклайман, яқинда фарзандлик бўласиз, — дебди.

— Нима, хотиним айтдими?

— Хотинингизнинг нима алоқаси бор. Мен кеча докторга борган эдим. — дебди котиба.

БАҲОНА

Икки оғайни қайиқда сузиш учун кўлга боришибди. Қайиққа тушгандан кейин биттаси иккинчисига дебди:

— Оғайни, кел кийимларимизни алмаштириб оламиз.

— Ия, нима учун?

— Мен сузишни билмайман.

— Сузишни билмаслигингга кийимнинг нима алоқаси бор?

— Мабодо сувга тушиб кетсам, сен мени қутқаргинг келмаса ҳам кийимларингни қутқаргинг келади, — дебди шериги.

Шукрулло МАҲКАМОВ.

Таниқли қизиқчи Муҳиддин Дарвешов бошчилигидаги кулги усталари саҳнада.
Рустам Шарипов олган сурат.

Аския

ДОРБОЗЛАР ПАЙРОВИ

БОЗОРБОЙ АКА. Бугун байрам, бизлар ҳам шунга мослаб пайровлашсак. Қўлингизга лангар чўпимни ушлатсаму қани дорга чиқинг десам таваккал дорга чиқаверасизми ё дор тагидан қочасизми?

ТУРСУНАЛИ АКА. Дор ўйнаб юрганимни ҳали кўрмаган экансизда. Ишонмасангиз ҳозироқ лангар чўпимни оламанда бир зумдаёқ тепангизга чиқиб оламан.

БОЗОРБОЙ АКА. Бу гапингизга ҳеч ҳам ишонгим келмаяпти. Умрингизда дорга чиқмагансизку тағин уста дорбозман деб мақтанасиз. Мени айтса бўлади ҳақиқий дорбоз деб. Ўша сиз айтган тепангизга кўзимни бойлаб чиқаман. Ишонгандирсиз анави куни.

ТУРСУНАЛИ АКА. Осилиб ўйнайдиган чиғирингизгача лангар чўпсиз ҳам етиб бора оламан. Фақат сиз бирор еримдан ушлаб турсангиз бас.

БОЗОРБОЙ АКА. Шунинг учун сиз ҳам роса мақтанчоқ экансизда. Нуқул дор устида қоқиласиз. Менимча лангар чўпим сизга оғирлик қилдиёв.

ТУРСУНАЛИ АКА. Бўлмаган гап. У сиз, лангар чўпнинг енгилию узунига ўрганиб қолгансиз. Яна дор устида одамларга қараб қилпиллаганингиз қилпиллаган.

БОЗОРБОЙ АКА. Дорга чиқсам, ўйин кўрсатсам халқдан доимо олқиш оламан. Сиз эса на дор устидаги, на дор остидаги ўйинга ярайсиз.

ТУРСУНАЛИ АКА. Лекин дор остида ҳам зап ўйинчи бўлиб кетибсиз. Кўрувдим, кимнинг тоши оғирроқ, кўтараман деб турган экансиз.

БОЗОРБОЙ АКА. Бўлмаган гап. Полвон бўладию, оғир тошларсиз юрадими киши. У сиз тош тополмай устингизга одам чиқарадиган.

ТУРСУНАЛИ АКА. Мана шунақа гаплар билан менинг жаҳлимни чиқараверсангиз бор кучим билан сизни даст кўтариб бир ураман, бўладиганингиз бўлади.

БОЗОРБОЙ АКА. Ҳа, майли, нима ҳам дердик. Лекин кўп гап айтиб юбордик. Одамлар зерикиб қолмасин, чиқинг дор устига. Нимангиз бўлса арқон устида кўрсатасиз.

Абдулла ТОЛИПОВ,
меҳнат фахрийси.

«Пахтакор»чилар хотирасига

МУНГЛИ КЎЗЛАР СЎЙЛАСИН

Уйингоҳга яна одам келди. Фақат... ўн етти ўғлон сизлар келмадингиз. Ўша сиз севган гўша, ўша сиз ҳамиша интилган само одамлар олқишлари билан ажиб тароватда қайта уйғонди. Дарахт шохларидаги қушларнинг чуғур-чуғурида, ирмоқлар шилдирашида тирикликка олқиш бор. Бироқ сиз йўқсиз энди орамизда.

Бугун сиз бир вақтлар умид билан эккан ўригингиз ҳосилга кирди. Бу йил сиз ўсган хонадондаги бир туп олма мевасини кўтара олмай бошини қуйи эгди.

Йўқотмоқ ёмон экан. Уйимизда мушукчамиз йўқолса ҳам овози қулоғимизда қолиб, ўрни билинади. Бордию, кеча тирик бўлган, эл корига ярайдиган ўғлонлар йўқолса-чи? Ўлим ёмон — онангиз кўзида қувонч, отангиз қалбида севинч ниҳоллари барг ёзиб, бўй-бастингизни кўриб кўзи қувнаган чоғда орамиздан кетганингиз ёмон.

Сирожиддин Бозоровнинг тўйларига аталган сарполар тахи бузилмай сандиқда қолиб кетди. Олим Ашировнинг ишқибозларини армон ўртаётгани сир эмас.

Сиз энди орамизда йўқсиз. Сизлардан қолгани бир оғиз сўз — Хотира... Бунчалар дардли, ҳазин ва совуқ бўлмаса бу сўз.

Олимжон, Миша, Мансуржон, Сирожиддин, Сергей... Ўн етти ўғлон... Сиз ҳозир мангуликка бош қўйган ўн етти лочинсиз. Сиз энди халқимиз хотирасида тоабад муҳрланиб қолувчи порлоқ ўн етти юлдузсиз, самода. Ҳозирча қабрингизга мармар тош ўрнатилган, сизнинг номингиз ила аталувчи кўчалар мавжуд пойтахтимизда. Ҳар йили 11 августда етмиш тўққизинчи йилда туғилган болалар ўртасида хотира турнири ўтказилади.

Яна нималар сизнинг руҳингиз кўҳна Турон узра осойишта кезади. Айтинг...

Энди минг фарёд қилмайлик кетганларни қайтаролмаймиз. Бундан кейин руҳларини шод айламоқ мақсадида фотиҳага қўл очамиз. Ўзга чорамиз ҳам йўқ.

Бугун эрта тонгда сизга атаб бунёд этилган ёдгорлик пойига бордим. Ўзим саралаб терган гулларни қўйдим-у ортга қайтдим. Кета туриб, бу ерга йиғилган футбол ишқибозларидан ҳол сўрамоққа ботина олмадим. Бош эгганча йиғлаётган бир ишқибозни кўриб, мен ҳам кўз ёшларимни тўхтатиб туролмадим. Ҳа, бугун улардан сизлар ҳақингиздаги хотираларни тикламоққа, уларни ҳикоя қилмоққа одамнинг юраги тошдан бўлмоғи даркор. Яхшиси, мана шу мунг тўла кўзлар сўзласин. Сиз ҳақингизда ҳаяжондан титраётган лаблар пичирласин, илиқ хотираларни. Зеро, марҳумларни қанчалар кўп ёдга олсак, уларнинг пок руҳлари шунчалар қувонгай.

Дили ОРОМ.

«ХУШХАБАРЛАР»

❑ Гўшт орасига ичак-чавоқ, калла суягию туёқ қўшиб сотгани учун Лўппи қассоб бир ярим йилга «кесилди».

❑ Отарчилар бу йилги тўйлар мавсумида холис, яъни бепул хизмат кўрсатиш ташаббуси билан чиқишмоқчи...

❑ Нуқул гўшт ва думба ёғидан сомса тайёрлаб, хўрандалар ҳурматини қозонаётган сомсапаз Тантивойга бир ойлик иш ҳақи миқдорида мукофот берилди. Унинг тантилиги ва саховати «кўк пиёз» дан сомса тайёрлаб, хўрандалар сўкишига сазовор бўлаётган сомсапазларнинг норозиликларига сабаб бўлмоқда.

❑ Хотиним чайқовчи дугонаси билан «алоқа»сини узди.

❑ Корхонамиз стадионида ўтган йили дағал хашак етиштириб, атроф маҳаллаларда яшовчи — шахсий мол боқувчиларга етказиб берилган эди. Бу йил эса, ўйингоҳ шудгорланиб, ўғит билан «тўйдирилди».

Яқинда спорт ишқибозлари ҳашар уюштиришиб, футбол майдонига қовун, бодринг экишди.

Абдуазиз ҲОШИМОВ.

ЧОРРАҲА

Мустақиллик шарофати билан республикамизда қабул қилинган ҳар бир қонун замирида инсон тақдири, унинг манфаатлари ўз ифодасини топган. Қонунларнинг талаблари эса барчага баробардир. Шу ўринда кундалик ҳаётимизда ҳар куни узоғимизни яқин қилаётган транспорт воситаларимиздан биз қандай фойдаланаётганимизни олиб қарайлик. Ҳозирги кунда уларсиз ҳаётимизни тасаввур қилиш қийин албатта. Аммо мана шу транспорт воситаларидан фойдаланишда йўл қўйилган камчиликлар оқибатида бир қанча нохуш воқеаларнинг гувоҳи бўлаётганимиздан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Пойтахтимиз кўчаларида транспорт воситаларининг бир маромда қатновини таъминлаш мақсадида ҳозирги кунда Ўзбекистон Республикаси ИИВ ДАН бошқармаси ва Тошкент шаҳар ИИББ ДАН бошқармалари томонидан бир қанча ишлар амалга оширилмоқда.

Кўпчилик йўл-ҳаракат қатнашчилари яхши билишадики, транспорт воситаларини бошқаришда масъулиятни ҳис эта билиш энг асосий омиллардан биридир. Транспорт воситаларини масъулиятсизлик билан бошқарган ҳолда кимдир ота-онасидан, кимдир бо-

Ҳаракат хавфсизлиги учун
ТАЛАБ— БАРЧАГА БАРОБАР

ласидан ва энг яқин кишисидан айрилаётганлиги тўғрисидаги мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Транспорт воситаларини бошқаришда масъулиятсизлик оқибатида оз бўлсада ички ишлар ходимлари томонидан ҳам камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Ходимлар томонидан йўл қўйилган камчиликлар саноқлигина бўлса-да, ИИВ раҳбарияти бунга бефарқ қараб турмаяпти. Ўзбекистон Республикаси ИИВ бу борада ўзининг кўрсатмаларини ишлаб чиқди, бундан кўзланган мақсад битта, у ҳам бўлса ички ишлар ходимлари орасида баъзи бир ходимларимиз томонидан йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф қилиш, иложи борича йўл ҳаракати қоидаларини бузмаслик, ҳайдовчилик гувоҳномасисиз транспорт воситаларини бошқариш, ўзга фуқароларга тегишли транспорт воситаларини техник ҳужжатисиз ёки ишонч қоғозисиз бошқариш ҳолларига йўл қўймаслик кўрсатмада ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Республикаси ИИВнинг кўрсатмаларига асосланган ҳолда Тошкент шаҳар ИИББси ҳам пойтахтимиз ички ишлар идоралари ходимлари орасида йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш чора-тадбирлари тўғрисида ўз кўрсатмасини ишлаб чиқди.

Шу кўрсатма бўйича махсус гуруҳлар тузилиб, тасдиқлангач уларга ходимларимиз томонидан йўл қўйилаётган камчиликларни аниқлаш ва бартараф қилиш ишлари юклатилди.

Гуруҳлар ИИББсига қарашли бўлган барча қисмларда иш олиб борди, текширишлар натижасида транспорт воситаларини ҳайдовчилик гувоҳномасисиз ва ўзга фуқароларга тегишли бўлган транспорт воситаларини ишонч қоғозисиз бошқариш ҳоллари аниқланди. Жорий йилнинг ўзида Тошкент шаҳар ИИББ ходимлари томонидан содир этилган юзга яқин қоидабузарликлар аниқланиб, уларга маъмурий жазо сифатида уч минг сўмдан ортиқ миқдорда жарима солинди ва бу шаҳар ИИББ бошқарма, бўлим, туманлар шахсий таркиби орасида муҳокама қилинди.

Ушбу камчиликларни узил-кесил ҳал қилиш мақсадида Тошкент шаҳар ИИББ раҳбарияти томонидан тасдиқланган гуруҳ ўз ишини давом эттирмоқда.

Муҳаммад БОЛТАЕВ,
Тошкент шаҳар ИИББнинг шахсий таркиб билан ишлаш катта нозири,
милиция катта лейтенанти.

Нозир мушоҳадалари
ЙЎЛЛАРДАГИ БОЛАЛАР

Кейинги пайтларда катта йўлларда ўз ҳаётларини хавф остида қолдириб пул ишлаш пайида юрган болаларнинг кўпаяётгани биз ДАН хизмати ходимларини жуда ташвишлантирмоқда. Бугун сиз газетхонлар билан Чилонзор туман ДАН бўлими фаолияти мисолида ўз фикр-мулоҳазаларим билан ўртоқлашмоқчиман.

Бу ўринда рақамларга тўхталмай илож йўқ. 1995 йилнинг биринчи ярмида Чилонзор тумани ҳудудида болалар иштирокида 37 та йўл-транспорт ҳодисаси рўй бериб, унда 2 та бола ҳаётдан кўз юмди, қолганлари эса турли даражадаги тан жароҳатлари олдилар. Бу рақамларни ўтган йилнинг шу даврига солиштирадиган бўлсак, ҳодисаларнинг бироз камайганлигини кўрамиз. Бироқ бу хотиржамликка асос бўлолмайди. Ҳар бир ҳодиса ортида инсон тақдири ётганидек, улар ҳайдовчи ёки болаларнинг эҳтиётсизликлари туфайли, транспорт воситаларининг тўқнашуви натижасида, ота-оналарнинг болаларини етарлича назорат қилмасликлари ва албатта йўлларда болаларнинг «тижорат» қилишлари сабабли рўй бермоқда.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. 1994 йил 12 сентябрда Чилонзор туман ИИБ ДАН бўлими ходимлари жамоатчилик вакиллари иштирокида чорраҳаларда машина ойналарини артаётган ва автоуловларни йўлларнинг ҳаракатланиш қисмида ювaётган болаларни аниқлаш бўйича рейд тадбири ўтказишганди. Шу куни ДАН бўлимига Чилонзор туманидаги 184-ўрта мактабнинг 5-»В» синф ўқувчиси Мурод Ғафуров ҳам қоидабузар ўсмирлар қаторида келтирилди. Мурод билан туман ДАН бўлими бошлиғи суҳбат ўтказди. У таълим олаётган мактаб ва Чилонзор туман халқ таълими бўлимига боланинг кўчадаги «саргузаштлари» тўғрисида хабар қилинди, ўзидан эса зинҳор бу ишни қилмаслиги тўғрисида тушунтириш хати олинди. Бироқ, минг афсуски, Мурод бундан ўзига тегишли хулоса чиқармади ва орадан тўққиз кун ўтгач, яна осон пул топгиси келиб қолиб, Фарҳод — Қатортол кўчалари чорраҳасига чиқди. Натижада соат 19 дан 30 дақиқа ўтганида Муродни «ГАЗ-24» русумли машина уриб юборди ва у ўнг болдир суягининг ёпиқ синиши жароҳати билан 1-шаҳар касалхонасига оғир аҳволда ётқизилди. Машина «ювувчи»лардан бирининг аянчли якунланган қисмати шундай бўлди. Шу ўринда беихтиёр «Наҳотки эндигина 12 ёшга тўлган Муроднинг уйга жуда кеч келиши ота-оналарини ташвишлантирмаса, ахир у уйда дарс тайёрлаши ҳам керак-ку», деган саволлар туғилади.

Чилонзор туман ДАН бўлимида ушланган машина «ювувчилар» учун алоҳида папка тутилган бўлиб, унда қоидабузарларнинг тушунтириш хатлари, улар билан амалга оширилган ишлар, тегишли идораларга бу ҳақда берилган хабарлар йиғиб борилади. Бундай қоидабузар болалар ишларининг таҳлили шуни кўрсатадики, йўлга пул ишлаш учун аксарият ҳолларда отаси ёки онаси йўқ болалар, ичкиликбоз ёхуд қилган жиноятлари учун озодликдан маҳрум этилган, ишламаётган ота-оналарнинг болалари чиқар экан. Уларнинг ҳар бирининг ортида аянчли тақдир ўтганлиги сабабли Чилонзор туман ДАН бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Л. Осипов болалар билан ишлашга жуда эҳтиёткорлик, диққат-эътибор билан ёндошади. Бўлимга келтирилган болалардан бирортаси ҳам унинг суҳбатидан ўтмай қолмаган. Болалар қалбига топилган тўғри йўл ўз натижасини бераётганини Чилонзор туман ДАН бўлимига келтирилган болалардан жуда кам қисми яна қайтадан чорраҳаларга чиқаётгани орқали ҳам билиб олиш қийин эмас.

Масаланинг тўғри ечимини топиш учун Чилонзор туман ДАН бўлими, туман халқ таълими бўлими ва ҳокимлик ҳамкорликда турли хил йўлларни излаб кўришди. Ва ниҳоят туман ҳокимлиги яхши ғояни таклиф этди. 10 та маҳалла гузари қошида қурилаётган аҳоли маиший чиқиндиларини қайта ишлаш пунктлари атрофида машина ювиш учун алоҳида жойлар ажратиладиган бўлди. Ана энди болалар ўқишдан бўш вақтларида ўз кийим-кечакларини бутлаш мақсадида бехавотир ҳолда пул топишлари мумкин бўлади. Зеро, машина «ювувчилар»дан «Сенга нима учун пул керак?» деб сўрасанг улар кўпинча кроссовка, шим, футболка ва бошқа буюмлар олмоқчи эканликларини таъкидлашади.

Мазкур пунктлар қурилаётган ҳозирги пайтда эса туман ДАН хизмати ходимлари болалар иштирокида йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида рейд тадбирларини ўтказмоқдалар. Бу ишда халқ таълими ходимлари, маҳаллалар аҳли ва биринчи навбатда ёш болалари бор оилаларнинг ўзлари ҳам фаол қатнашишлари лозим. Бундай ишларнинг ҳамкорликда амалга оширилиши эса келгусидаги ижобий натижаларнинг гаровидир.

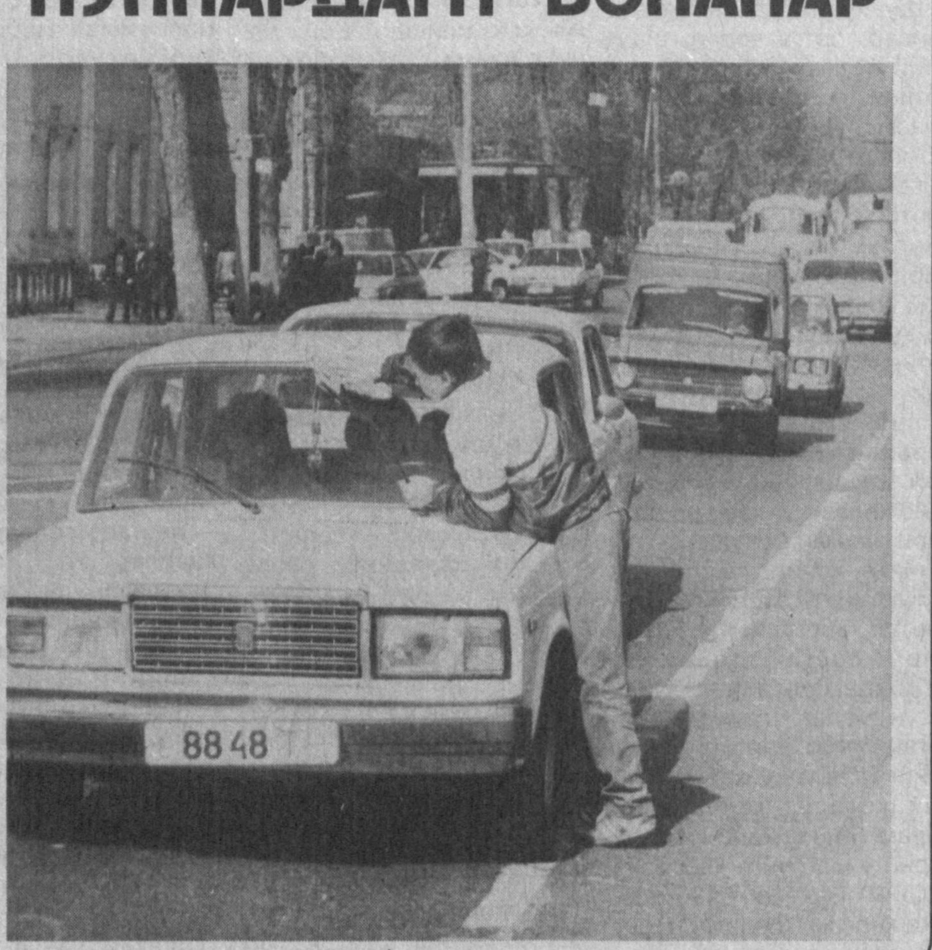

Замира ҚАЮМОВА,
Чилонзор туман ДАН бўлими нозири,
милиция лейтенанти.

«ДИҚҚАТ, ТЕМИР ЙЎЛ» ТАДБИРИ

Темир йўллар ўтиш жойларидаги йўл-транспорт ҳодисалари аянчли бўлиб, улар кўпинча кишилар ўлимига, транспорт воситаларининг жиддий шикастланишларига сабаб бўлади.

Темир йўлларда кўпгина кўнгилсиз ҳодисалар ҳайдовчилар йўл ҳаракати қоидасининг 17-банди талабларини бажармаганлари натижасида содир бўлади. Бу бандда жумладан шундай дейилади: «Шлагбаум ёпиқ бўлганда ёки ёпила бошлаганда, шунингдек, йўлчироқнинг тақиқловчи ишорасида кесишмага чиқиш тақиқланади. Агар йўлчироқ, шлагбаум ишламаса ёки улар умуман бўлмаса, ҳайдовчи яқинлашиб келаётган поезд йўқлигига ишонч ҳосил қилгандан кейингина ҳаракатланиши мумкин».

Баъзи бир шошқалоқ ҳайдовчилар поезд яқинлашиб қолганига қарамасдан темир йўлни кесиб ўтишга шошиладилар, улар бу шошқалоқлик қандай оқибатларга олиб келишини аввалдан ўйлаб кўрсалар яхши бўлар эди, айниқса бу кўплаб кишиларнинг ҳаёти учун жамоат транспорти ҳайдовчиларига тегишлидир. Ана шундай нохуш ҳодисаларнинг олдини олиш, аҳоли, ҳайдовчилар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш мақсадида шу йилнинг июнь ойи давомида республикамиз ҳудудида «Диққат, темир йўл» тадбири бўлиб ўтди. Тошкент шаҳри ҳудудида ҳам ушбу тадбирнинг самарали ўтишига катта эътибор берилиб, бир қатор ибратли ишлар амалга оширилди. Жумладан, «Диққат, темир йўл» тадбирига пойтахтда 350 га яқин ички ишлар ва ДАН хизмати ходимлари, темир йўл бўлимлари ходимлари жалб этилди. Улар иштирокида маҳалла қўмиталари, автохўжаликлар ва меҳнат жамоаларида темир йўл кесишмаларида содир бўлаётган йўл-транспорт ҳодисалари ва уларнинг оғир оқибатлари, бундай ҳолларнинг олдини олиш юзасидан кўплаб суҳбатлар, бевосита мулоқотлар ўтказилди. Тадбир давомида темир йўл кесишмаларида 457 марта қоидабузарликлар содир этилганлиги аниқланди. Ва уни содир этганлар тегишли маъмурий жавобгарликка тортилди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

Ҳайдовчи, транспорт, қоида
ЖАРИМА ТЎЛАГАН ЯХШИМИ ЁКИ...

Ҳайдовчиларга маълумки, Ўзбекистон Республикасининг «Йўл ҳаракати қоидасини бузганлик учун маъмурий жавобгарликни кучайтириш» тўғрисидаги қонунига биноан, бу турдаги қоидабузарликка жарималар миқдори 1994 йилнинг 22 сентябридан энг кам ойлик миқдорида белгиланган эди. Эндиликда, яъни шу йилнинг 1 апрелидан қоидабузарликка йўл қўйган ҳайдовчилар учун жарима миқдори ўзгарди. Қуйида уларнинг айримлари тўғрисида тўхталиб ўтамиз.

Майда техник транспорт воситаси носоз ҳолда бошқарилганда 50 сўм, мотошлёмсиз мототранспортлар бошқарилганда 7 сўм 50 тийин, техник кўрикдан вақтида ўтмаган, тегишли тартибда рўйхатдан ўтказилмаган, рўйхатсиз қайта жиҳозланган, рул бошқарувида тормоз тизимида носозлиги бўлган, мотордан чиқаётган карбонад ангидрид газининг миқдори меъёридан ошиқ бўлган ҳолларда 75 сўм жарима тўланади.

Баъзан ўзбошимча ҳайдовчилар транспорт воситасини давлат рақамларисиз қалбаки рақамлар билан ёки унга ўзгартириш киритиб бошқарадилар. Бундай пайтда улар 450 сўмдан 750 сўмгача миқдорда жарима тўлашга мажбурдирлар.

Агар шу охирги қоидабузарлик қайтарилса, ҳайдовчи бир йил муддатга транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилади.

Қоидабузарликнинг кўп учраб турадиган турлари бўлмиш тезлик белгиланган меъёридан оширилганда, ҳайдовчи йўлчироқ талабига бўйсунмаганида, ҳаракат бошқарувчи талаби бажарилмаганда, одам нотўғри ташилганда, қувиб ўтиш қоидасини бузиш, пиёдалар ўтиш йўлкасида қоидабузарликка йўл қўйилганда, ёритиш воситаларидан нотўғри фойдаланилганда, пиёдаларга ифлос сувларни сачратиб кетиш натижасида ҳайдовчилар 75 сўмдан 150 сўмгача жарима тўлашга мажбурдирлар, агар бундай ҳол йил мобайнида қайта юз берса 150 сўмдан 300 сўмгача миқдорда жарима олинади.

Мотоциклда гуруҳ бўлиб юрган қоидабузарларга 150 сўмдан 450 сўмгача жарима солинади.

Транспорт воситасини маст ҳолатда бошқарганлар 450 сўмдан 750 сўмгача жарима тўлайдилар ёки 6 ойдан 3 йилгача ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этиладилар. Транспорт воситасини ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмай туриб маст ҳолда бошқарганларга 750 сўм жарима солинади. Қуйидаги қоидабузарликлар ҳам анчагина учраб туради-ю, бироқ қани энди бундай ҳоллар камайса деган фикрга боради киши. Зеро, айрим кишилар ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмай туриб транспорт воситасини бошқарадилар. Улар энди 150 сўмдан 450 сўмгача жарима тўлашга мажбурдирлар. Қилғиликни қилиб қўйиб ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум бўлсада транспорт воситасини бошқарган шахс 450 сўмдан 750 сўмгача, маст ҳолда автоулов ҳайдаб тиббиёт экспертизасидан ўтишдан бош тортганлар эса 450 сўм жарима тўлайдилар. Автоулов эгаси ўз транспорт воситасини маст ҳолдаги кишига ёхуд ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаган кишига бошқариш учун берса ундан 450 сўмдан 750 сўмгача жарима ундирилади.

Автокорхоналардаги мутасадди кишиларнинг техник носоз транспорт воситасини йўналишга чиқариб юборишлари 750 сўмгача жарима билан жазоланади.

Пиёдалар тўқнашув ҳолатини келтириб чиқарганлари учун 75 сўмгача, транспорт воситаларидан шахсий бойлик орттириш мақсадида фойдаланилганда эса 300 сўмдан 750 сўмгача жарима белгиланган.

Жорий йилнинг 1 июнидан бошлаб ДАН ходимлари қоида бузилган жойнинг ўзида жарима олиш талонига эга бўлдилар. Лекин ҳайдовчилар йўл қўйган қоидабузарликларнинг ҳамма турлари учун ҳам жойида жарима солинмайди. Қуйидаги ҳолларда ДАН ходимлари ҳайдовчидан бевосита жарима ундирадилар:

Ҳайдовчининг мотошлёми бўлмаса 7 сўм 50 тийин жарима, техник носоз транспорт воситасидан фойдаланиш учун 3 сўмдан 50 сўмгача;

карбонат ангидрид газининг меъёридан юқори бўлиши 3 сўмдан 75 сўмгача;

рўйхатсиз товуш мосламасини ўрнатиш 30 сўмдан 75 сўмгача;

йўл варақасисиз ёки техник талонсиз машина бошқариш 30 сўм;

пиёда, велосипед, мопед ҳайдовчилари қоидани бузса 15 сўм;

пиёдалар, велосипедчилар, мопед ҳайдаётганлар, ҳайвонларни боқиш натижасида авария ҳолатини келтириб чиқаришда 50 сўмдан 75 сўмгача жарима олинади.

Шуҳрат НУЪМОНОВ,
Тошкент шаҳар ДАН бошқармаси тарғибот бўлими нозири.

Бу — қизиқ
ТЕЗЛИКНИ ОШИРДИНГМИ — ЖАЗОСИНИ ТОРТАСАН

«Интерпол»нинг янги раҳбари ва шу билан бирга ўриндошлик бўйича швед полициясининг ҳам бошлиғи бўлмиш Бьорн Эриксон яқинда ҳаракат хавфсизлиги кунида автомобилини бошқаришда тезликни оширгани учун жарима тўлашга мажбур бўлди. Қизиғи шундаки, у ўзини қанчалик оқлаб кечирим сўрамасин, барибир ёш полициячиларга 1,5 минг крон миқдорида жарима тўлади. Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, унинг шошилиши ўринли эди: Эриксон ўзини «Интерпол»нинг шефи этиб сайланганлиги муносабати билан телеинтервью бериш учун шошилаётганди...

Даврон НУРМАТОВ тайёрлади.

Эҳтиётсизликнинг аянчли оқибати.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!
ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ
10-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1995—1996 ўқув йилига
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЯККА БУЮРТМА ТИКУВЧИЛАРИ (лойиҳалаш ва моделлаш асосларини билган ҳолда 1—2—3 йил);
УЙ-РЎЗҒОР ЭЛЕКТР БУЮМ (музлатгичлар, кир ювиш машиналари, чангютгичлар ва ҳ. к.)ларни
ТАЪМИРЛАШ УСТАЛАРИ (3 йил);
ОШПАЗ-ҚАНДОЛАТЧИЛАР (2—3 йил);
МИЛЛИЙ ТАОМЛАР ОШПАЗ-ҚАНДОЛАТЧИЛАРИ (1 йил);
КЕНГ ИХТИСОСЛИ САРТАРОШЛАР (1 йил).
БИЛИМ ЮРТИГА 9—11 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.
11-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар ойига 380—480 сўм нафақа билан таъминланадилар.
Билим юртига кириш ҳақида ариза директор номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, соғлиги ҳақида маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, 6 дона фотосурат (3х4).
Билим юрти манзилгоҳи: 700098, Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов тумани, «Қора-Қамиш — 1/2» даҳаси, 20-уй (42, 43-автобуслар, 27, 18-трамвайларнинг «МАКТАБ»; 10, 21, 25-троллейбусларнинг «ҚОРА-ҚАМИШ — 1/2» бекатлари).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
47-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Радио-электрон ускуналари бўйича йиғувчи чилангар;
радио-электрон ускуналари бўйича монтажчи;
кенг ихтисосли дастгоҳчи;
ошпаз-қандолатчи (ўқиш муддати — 1 йил);
авточилангар.
БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ДОИМИЙ ҚАЙД ҚИЛИНГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар 2 ёки 3 йил муддатли ўқиш курсларига қабул қилинади ва тўлиқ давлат қарамоғида бўладилар.
11-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати 8 ой. Улар ҳар ойда стипендия билан таъминланадилар.
Ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг 50 фоизи тўланади.
ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
ЎҚИШ МУДДАТИ ИШ СТАЖИГА КИРАДИ.
Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, 4 дона фотосурат (3х4 см), 086/У шаклидаги тиббий гувоҳнома.
Билим юрти манзили: Тошкент шаҳри, Сирғали-2, 64 «а» уй. (40, 58, 75, 98, 130, 140, 86-автобуслар, 19, 15-троллейбусларнинг «Сирғали» савдо маркази бекати; 120, 71, 47-тезюрар такси қатнайди).

Чилонзор туманидаги
37-МАКТАБ
1995-96 ўқув йилига
9 ва 11 синфни битирганларни
бичиқчи-модельер,
ҳисобчи-иқтисодчи,
боғча тарбиячиси,
кичик тиббиёт ҳамшираси
касблари бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ 3 ВА 2 ЙИЛ. 9-синф ҳажмидаги ўқувчиларга касби ҳақида гувоҳнома ва ўрта махълумот ҳақида шаҳодатнома берилади. 11-синф ҳажмидаги ўқувчиларга касби ҳақида гувоҳнома берилади.
Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Манзилгоҳимиз: метронинг «Ҳамза» бекати, «Коинот» дўконининг орқа томонида, Завқий кўчаси, 41.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларида режали равишда таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан 44,46, 47, 48-АТС абонентларидан чиқиш, ҳамда 43-АТС билан телефон алоқаси 3 ОКТЯБРГАЧА ЁМОНЛАШАДИ
Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

В. А. БУГАЕВ НОМИДАГИ ЎРТА ОСИЁ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ БЎШ ЎРИНЛАРГА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТАБИИЙ РЕСУРСЛАРНИ МАСОФАДАН ТУРИБ ТЕКШИРИШ ЛАБОРАТОРИЯСИ МУДИРИ;
ГИДРОЛОГИК ПРОГНОЗ ВА ҲИСОБЛАР БЎЛИМИДАГИ ГИДРОПРОГНОЗ ЛАБОРАТОРИЯСИ КАТТА ИЛМИЙ ХОДИМИ (2 ЎРИН).
ТАНЛОВ МУДДАТИ ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ 15 КУН.
ҲУЖЖАТЛАР ДИРЕКТОР НОМИГА ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГА ЮБОРИЛСИН:
700052, Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 72-уй.
Телефон: 35-83-50.

«Ғунча» ҳиссадорлик жамияти

ТУГАТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида Усмон Юсупов кўчаси, 119-уйда қабул қилинади.

Юнусобод тумани ҳокимлиги, «Маҳалла» жамғармаси туман бўлими «Ғишт-хумдон» жамоа корхонаси раҳбари
Сиддиқ Расулович МУХАМЕДОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгаши Миробод туман кенгаши биринчи котиби Б. Қ. Дадабоевга падари бузруквори
Кодиржон ота ДАДАБОЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.
Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 56-54-68, 32-56-66.
Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.
Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.
Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.